

ЄВР БЮЛЕТЕНЬ

Інформаційне видання Представництва Європейської Комісії в Україні та Білорусі

У номері:

4

День Європи

8

Брюссель
започатковує ініціативу
«Чорноморська синергія»

14

Як вступають
до Євросоюзу

17

Комісія рішуче карас
за порушення правил
чесної конкуренції

На День Європи
у Брюсселі танцювали
й співали

Інституції ЄС відкрили свої двері

Віце-президент Європейського Парламенту Марек Сівець приїздив до Києва, щоб розібратися, що тут відбувається (сторінка 7)

Президент України Віктор Ющенко і Президент Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу обговорили ситуацію в Україні і хід переговорів з підготовки нової посиленої угоди (сторінка 7)

ЄВРОБЮЛЕТЕНЬ №4'07

Інформаційне видання Представництва
Європейської Комісії в Україні та Беларусі

Київ 01024, вул. Круглоуніверситетська, 10
www.delukr.ec.europa.eu

Зміст бюлетеня не обов'язково відбиває
офіційні погляди Європейської Комісії

© Європейська Комісія, 2007

Керівник проекту Ірина Стаднічук
E-mail: Irina.Stadnychuk@ec.europa.eu

Головний редактор Тетяна Яцюк

У реалізації проекту беруть участь Олег Фурдило
Олексій Стебницький
Анатолій Лемиш
Анатолій Марциновський

Комп'ютерна верстка Андрій Ходзицький

Наклад 4 500 прим.

Інтернетверсія www.delukr.ec.europa.eu

This publication is produced
with the financial support from the
Delegation of the European Commission
to Ukraine and Belarus

Видання фінансується Представництвом
Європейської Комісії в Україні та Беларусі

Свідцтво про реєстрацію
КВ №12338—1222Р від 22.02.07

Індекс видання 98603

Видавець: ТОВ «Видавництво «Консультант»

Адреса: 03039, м.Київ,
вул. Голосіївська, 7, корп. 2

Тел/факс (044) 251-49-51

ISSN 1725-0811

Підписано до друку 26.02.07.

Друк: ТОВ «Сінта»,
03680, м.Київ-680, бул. Лепсе, 8

Безкоштовно

Євросоюз—Україна

День Європи	4
Інституції ЄС відкрили свої двері.	5
Україна святкуватиме в'яте	6
Проекти ЄС продовжують працювати	6
Марек Сівець закликав до компромісу	7
Президент Єврокомісії заявив про підтримку стабільності й демократії в Україні.	7

Програми ЄС в Україні

Брюссель започатковує нову ініціативу — «Чорноморська синергія»	8
Місія ЄС організувала фотовиставку про прикордонне життя	9
БУМАД продовжує ефективно діяти	9

Новини Євросоюзу

Візова та рєадмісійна угоди ЄС і Росії набувають чинності 1 червня	10
Брюссель спрощує візовий режим із Західними Балканами	10
«Азійські» рішення Ради міністрів ЄС ...	11
Росія не хоче зняти заборону на імпорть польського м'яса	11
Євросоюзу потрібна «п'ята свобода»	12
Комісія хоче поновити переговори з запровадження єдиного патенту	13
Визначили кращих винахідників	13
Шлях до Євросоюзу простим не буває ..	14
Брюссель не обіцяє Туреччині вступ до ЄС у 2013 році	16
Ганс Поттерінг закликав болгар проголосувати	16

Жозе Мануель Баррозу нагадує про Конституційний договір	16
Картельна змова обійдеться учасникам у майже 274 мільйони євро	17
Комісія штрафувє за надлишкові запаси продуктів	17
Захисник споживачів називається RAPEX	18
Операція «Діаболо» попередила збитки на 220 мільйонів євро	18
Нова директива передбачає кримінальну відповідальність за інтелектуальне піратство	19
Авіаперевізникам висунуто ультиматум	20
Габаритів 56 x 45 x 25 поки що не вимагатимуть	20
Брюссель хоче полегшити доступ громадян до документів ЄС.	21
Домен .eu вийшов у світові лідери	21
Буде створено прикордонний підрозділ швидкого реагування	22
Європол хоче більше повноважень.	22
Ухвалено директиву з боротьби з повеннями	23
В ЄС зросли викиди двоокисного вуглецю	23
93,8 мільйона виділено на програму Фундаментальні права й громадянство	24
Визначено переможців журналістської премії ЄС.	24
Від стандартних упаковок хочуть відмовитися	25
Роумінгові ціни в ЄС планують зменшити на 70 відсотків	25
Цифри і факти	26

Секрети успіху Євросоюзу

Від 9 травня 1950 року, коли тодішній міністр закордонних справ Франції Робер Шуман публічно закликав до всеєвропейського об'єднання, минуло відносно небагато часу. 57 років — це ж, насправді, історично мізерний відрізок часу.

Колись за подібний час, а то й довше, створювали потужні імперії, метрополії яких силою тримали довкола себе інші держави. А послідовникам Робера Шумана, Жана Моне та інших праотців Союзу вдалося без жодного примусу зробити те, чого колись досягали завдяки сотням тисяч озброєних вояків. Європейський Союз є першим в історії людства прикладом добровільного об'єднання зовсім різних країн і націй. А зброя його —

спільні, європейські цінності: демократія, ринкова економіка, верховенство права.

Унікальним і зваженим є в Євросоюзі баланс між тою частиною суверенітету, яку країна-член передає під союзну юрисдикцію, і тою, що залишається під юрисдикцією національною. Жодна країна в ЄС не намагається нав'язати свою мову, культуру, нажитися за рахунок інших економічно. Країни-гіганти і зовсім невеликі держави співіснують на принципах взаємоповаги й рівноправності.

І є в Європейського Союзу ще дещо, вирішальне для успіху. Це — постійна спрямованість діяльності його інституцій на покращення умов життя громадян ЄС, соціальний захист і дедалі комфортніше їх існування. Власне, у цьому й полягає сенс ЄС, саме це диктує діяльність його інституцій.

На перший погляд дивно — чому така гігантська структура як Європейська Комісія займається нібито такими дрібязковими питаннями, як визначення максимальних габаритів ручної поклажі в літаках або розміру упаковок фасованих товарів в європейських супермаркетах? Здавалося б, уже самі гігантські форми брюссельських офісів Єврокомісії намагаються на те, що вона має займатися щонайменше створенням зон вільної торгівлі, або ж укладенням угод про співробітництво.

Але в тому то й річ, що в Брюсселі думають не лише про геополітику чи макроекономіку. Причому думають спільно з громадянами ЄС. Перш ніж ініціювати нове законодавство, Єврокомісія проводить тривалі й ґрунтовні консультації з громадськістю — голос кожного може бути почутий.

Редакція

День Європи

Дев'ятого травня — в День Європи — ми відзначаємо річницю виголошення Декларації Шумана. Під час своєї промови у Парижі 1950 року Робер Шуман, тодішній Міністр закордонних справ Франції, запропонував новий формат політичної організації Європи, щоб унеможливити самі навіть думки про війну між європейськими народами.

венству права. Саме цей досвід став секретом нашого успіху, який ми прагнемо також запропонувати іншим.

Ми все ще розвиваємо нашу спільну європейську зовнішню політику, але ми вже є найбільшим донором, який забезпечує 60% офіційної допомоги на розвиток в усьому світі. Лише Європейська Комісія щорічно виділяє на потреби розвитку 7 млрд. євро.

Ми прагнемо боротися з бідністю та забезпечувати гуманітарну допомогу завжди, коли це потрібно. Ми розвиваємо торгові та інвестиційні партнерства. Ми застосовуємо наші унікальні навички для надання допомоги країнам, які знаходяться у перехідному періоді для того, щоб вони також могли скористатися перевагами нашого процвітання та стабільності.

Ми віримо, що лише за допомогою партнерства можна вирішити світові проблеми. Саме тому ми так високо цінуємо відносини з нашими партнерами в усьому світі, і саме тому ми глибоко поважаємо ідеї багатосторонньої співпраці.

Європейська Комісія щорічно виділяє на потреби розвитку 7 млрд євро

Європейський Союз має розгалужену мережу офіційних угод та понад 130 представництв у світі для співпраці з таких питань, як торгівля, енергетика, зміна клімату, права людини та боротьба з міжнародною організованою злочинністю.

Будучи найбільшим торговим блоком в світі, Європейський Союз є найбільшим торговим партнером України, забезпечивши в 2006 році близько третини її обсягу зовнішньої торгівлі. ЄС також утримує найбільшу частку прямих іноземних інвестицій, які отримала Україна з часів своєї незалежності. За цей період, інвестиції з країн — членів Євросоюзу в різні сектори української економіки склали понад 16 мільярдів доларів, або 75% від загального обсягу прямих іноземних інвестицій.

Ми розвиваємо наші поліцейські та військові місії. Більше 60 тис. нашого військового та цивільного персоналу надають під-

тримку для врегулювання кризових ситуацій на Близькому Сході та в Африці, а також для боротьби з наслідками цунамі в Індонезії.

На своєму східному кордоні, ЄС співпрацює з країнами-сусідами задля досягнення прогресу в пошуку вирішення проблеми Придністров'я. Ця співпраця відбувається в рамках Місії ЄС з надання прикордонної допомоги Молдові та Україні, яку українська сторона щойно погодилася продовжити на наступні два роки.

Європейський Союз має більше 130 представництв в усьому світі

У майбутньому ми продовжимо працювати з нашими друзями та партнерами над основними питаннями, які стоять перед усіма нами, такими як зміна клімату, енергетична безпека, врегулювання конфліктів та управління наслідками глобалізації. Ми також і надалі пропагуватимемо дорогі для нас цінності, які ми вважаємо ключем до нашого процвітання — повага до прав людини, демократії та верховенства права.

Ці принципи лежать в основі Європейської політики сусідства, в рамках якої розвиватимуться відносини України з ЄС. Європейська Комісія нещодавно запропонувала нові можливості для посилення політики сусідства, серед яких і подальший розвиток співпраці у Чорноморському регіоні. Суттєвим кроком вперед у відносинах з Україною стане укладання нової посиленої угоди, переговори щодо якої нещодавно розпочалися. Нова угода включатиме створення зони вільної торгівлі між Україною та ЄС після вступу України до Світової Організації Торгівлі.

У цей символічний день, ми ще раз підтверджуємо нашу мету на наступні п'ятдесят років: спиратися на наші надбання попередніх п'ятдесяти років — добробут, мир і досвід, щоб не лише підтримувати наші стандарти життя, але й бути корисними для інших.

Беніта Ферреро-Вальднер,
Комісар ЄС з питань зовнішніх зносин і Європейської політики сусідства

Бачення та далекоглядність Шумана нещодавно знайшли своє підтвердження, коли ми святкували п'ятдесят річницю від дня заснування Європейського Союзу, організації, яка була створена завдяки його знаменитій Декларації. І яка, безсумнівно, має величезний успіх: уже п'ятдесят років її члени мають нагоду користуватися перевагами безпрецедентного миру, процвітання та стабільності.

Роками Союз розвивався, щоб стати чимось значно більшим, ніж простий торговий блок, що координує торгову політику своїх учасників і встановлює спільні тарифи. Сьогодні Європейський Союз — це політично-економічний проект, що об'єднує двадцять сім країн Європи та понад 490 мільйонів людей.

Його громадяни можуть навчатися, працювати або жити в іншій країні ЄС, стикаючись при цьому з мінімальними бюрократичними процедурами, а також мають нагоду повсюди користуватися перевагами соціального та медичного забезпечення. Подорожуючим в Європі все менше потрібен паспорт, і більшість громадян Європи користуються спільною валютою.

ЄС проводить активну діяльність у всіх сферах, які є найбільшими викликами у XXI столітті. Ми є стратегічним партнером країн у всьому світі щодо найрізноманітніших питань, таких як протидія міжнародному тероризму, боротьба проти змін клімату та ВІЛ/СНІДу та реагування на найбільш загрозливі конфлікти на планеті.

Нашим процвітанням ми завдячуємо особливій формі регіональної співпраці, яка розвивалася пліч-о-пліч з глибокою відданістю демократії, правам людини та верхо-

Інституції ЄС відкрили свої двері

День Європи відзначали десятки тисяч людей

Як і кожного року, 9 травня в країнах — членах ЄС відзначали День Європи. Цьогоріч він був особливий — адже 2007-го виповнилося 50 років Римській угоді, яка поклала початок всеєвропейській інтеграції, результатом якої і є нинішній Європейський Союз.

Головною подією став День відкритих дверей в інституціях Євросоюзу. Їх відвідали близько 30 тисяч осіб. Свої двері відчинили Єврокомісія, Рада ЄС та Європарламент. Відвідувачам показали не лише зали засідань, де вершаться знаменні для всього Союзу справи, але й продемонстрували короткометражні фільми та фотовиставки, які розповіли про діяльність інституцій ЄС.

Найцікавіше було в Європейській Комісії і біля неї. Екскурсантів зустрічали музикою та розважальною програмою. Було чим зайнятися і дорослим, і дітям.

У брюссельській штаб-квартирі Європарламенту відкрилася виставка «Будівництво в ім'я Європи», присвячена розвитку міської архітектури та будівництву приміщень інституцій ЄС. Метою виставки було показати, як Брюссель ставав протягом 50 років столицею Європи. В експозиції були представлені будівельні проекти міського архітектурного ансамблю, макети будівель інституцій ЄС, діаграми. У відкритті виставки взяли участь Президент Європарламенту Ганс-Герт Поттерінг, Віце-президент Єврокомісії Сійм Каллас і голова уряду Брюс-

сельського столичного регіону Шарль Піке.

Був 9-го травня й зворотній рух — співробітників інституцій ЄС до людей. Зокрема, близько 100 чиновників Європейської Комісії роз'їхалися всіма країнами Союзу провес-

Участь в «Дні Європи в школах» взяли близько 97 000 учнів

ти «День Європи в школах». Цю акцію Єврокомісія організувала в тісному співробітництві з регіональними властями. Брюссельські гості розповідали школярам про Європейський Союз, його історію, сьогодення й завдання на майбутнє. Участь в «Дні Європи в школах» взяли близько 97 000 учнів.

— Європа дає великий шанс для вас, молодого покоління в наших 27 країнах-членах, — звернулася до молоді Комісар ЄС із зовнішніх зносин та Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер. — Саме ви маєте величезні можливості в цій Європі без кордонів, де ви можете подорожувати без паспортів, де можете навчатися в будь-якій країні ЄС і де ви маєте всі умови для процвітаючого майбутнього. □

У Європейській Комісії було багато цікавого і для дітей.

Комісар ЄС з питань регіональної політики Данута Хубнер зустрічала гостей особисто.

Київський День Європи відклали

Представництво Європейської Комісії відклало заплановане на 19 травня святкування Дня Європи в Києві.

«Присутність великої кількості людей на вулицях, за будь-яких умов, потребує ретельного управління. Цього року організатори Дня Європи зіткнулися з можливістю того, що дві окремі групи людей можуть вийти на одні й ті ж вулиці в один і той же час, але з різною метою, — йдеться в офіційному повідомленні. — За таких обставин Представництво Європейської Комісії в Україні провело консультації з представниками київської міської влади, як основним співрозмовником, Міністерства закордонних справ України, та основних політичних сил в Україні. Всі, з ким були проведені зустрічі, наголошували на своїй підтримці Дня Європи. Ми визнаємо добру волю та дружній дух, продемонстрований українським народом під час важливих політичних подій цих років.

Однак ми не можемо затягувати прийняття рішення до останньої хвилини. Тому ми з неохотою дійшли до висновку, що найбільш розумно відкласти святкування Дня Європи до вирішення політичної ситуації в країні. Ми сподіваємося на те, що зможемо провести День Європи як тільки дозволить ситуація».

Водночас Представництво висловило готовність брати участь у святкових заходах з нагоди Дня Європи, що організовуються у інших містах України. □

Французькі політики Жан Моне (1888 — 1979) і Робер Шуман (1886 — 1963) — серед тих, кого називають батьками європейської інтеграції.

Шуман (на фото праворуч) народився в Лотарингії. Був Міністром фінансів Франції, прем'єром та Міністром закордонних справ. 1958 року обраний президентом Європейської Асамблеї, яка пізніше стала Європейським парламентом.

Моне у 1920-х роках був заступником генерального секретаря Ліги націй.

Працював як дипломат у Вашингтоні, під час Другої світової війни був на британській державній службі, а після неї очолював Комісаріат планування Франції. Моне був першим головою правління Європейського співтовариства вугілля та сталі — прообразу Єврокомісії.

— Європу не буде створено водночас чи за єдиним планом, — заявив тоді Шуман. — Вона будуватиметься завдяки конкретним досягненням, які спершу створять справжню солідарність. Зближення націй Європи потребує викорінення вікової опозиції Франції та Німеччини.

1985 року лідери країн — членів Європейського Співтовариства вирішили свят-

кувати 9 травня як День Європи щорічно.

В Україні його відзначають з 2003-го. Але з самого початку від традиційної для ЄС дати відмовилися — через накладення її на День Перемоги. Отже, український День Європи відзначається за гнучким графіком, за принципом «плаваючої» дати. Втім, це теж має свої переваги, дозволяючи повноцінне проведення свята в кількох містах.

Україна святкуватиме вп'яте

У Європейському Союзі

День Європи святкують 9 травня.

Саме цього дня 1950 року тодішній міністр закордонних справ Франції Робер Шуман виголосив історичну промову із закликом до європейської інтеграції, насамперед

до створення Європейського об'єднання вугілля та сталі.

Нині ця дата є для європейців

символом миру та єднання,

адже заклики Шумана стосувалися

насамперед двох запеклих

донедавна ворогів.

2003 року День Європи пройшов лише у столиці, наступного року до святкування долучилися Львів та Дніпропетровськ, 2005-го — Донецьк і Одеса. Торік, крім Києва, День Європи відзначали в Запоріжжі й Харкові.

Отже, цього року День Європи в Україні буде напівювілейним — пройде вп'яте. Святкуватимуть у Києві та Ялті. □

Проекти ЄС продовжують працювати

У Києві вже вдруге провели виставку проектів ЄС в Україні. Ініціює її Представництво Європейської Комісії в Україні та Білорусі. Цього року було представлено 18 проектів, що охоплюють практично всі сфери суспільного життя: розвиток громадянського суспільства, освіту, охорону здоров'я, сільське господарство, охорону навколишнього середовища.

На приуроченій до відкриття виставки прес-конференції Голова Представництва Європейської Комісії Ієн Боуг зазначив, що приємно вражений кількістю людей, що відвідують такі заходи. Посол зауважив, що на виставці відвідувачі мають унікальну можливість напряду поспілкуватися з представниками наданих проектів.

Ієн Боуг також запевнив, що нинішній «політично складний період» у житті України жодним чином не вплине на розвиток проектів Європейського Союзу.

— Наша співпраця продовжується, проекти ЄС функціонують, кошти на них виділяються, — заявив посол.

Він також висловив упевненість, що бурхливі українські політичні події не вплинуть на подальші переговори щодо розширеної угоди ЄС і України.

— Немає жодних причин для того, щоб Євросоюз змінив ставлення до України. Переговори щодо нової угоди проходять успішно, — повідомив посол. — Єдина проблема, яка може виникнути — це можливі ускладнення зі швидким ухваленням необхід-

них законів у Верховній Раді. Та сподіваюся, цього не станеться. В будь-якому разі Євросоюз підтримує демократію в Україні та процес реформ.

Ієн Боуг нагадав, що сьогодні відносини між Україною та Євросоюзом регулюються Угодою про партнерство та співробітництво та Планом дій Україна—ЄС.

— Стосовно Плану дій Україні ще потрібно провести велику роботу у сфері бізнесу та інвестицій, а також судової та адміністративної реформ, — пояснив посол. — Водночас уже розширилася наша співпраця в Чорноморському регіоні. Збільшилися кошти на проекти в рамках програми TACIS. Якщо в 2003 році на них було виділено 50 мільйонів євро, то в 2007-му — вже 120 мільйонів.

Світлана Слабінська.

Марек Сівець назвав тодішню ситуацію «ризикованим моментом в історії України».

Марек Сівець закликав до компромісу

*У Києві він зустрічався
з Віктором Януковичем,
Олександром Морозом
та Юлією Тимошенко*

ївськими співрозмовниками, європарламентарій трохи замислився. А потім відповів так:

— Моє власне життя сповнене конфліктів, які ніколи не закінчуються. Важливою частиною моєї діяльності є Близький Схід, я дуже добре знаю конфлікт між Ізраїлем і Палестиною. Думаю, що Україна в набагато кращій ситуації...

Ситуацію ж, яка склалася на той час, Марек Сівець назвав «ризикованим моментом в історії України». Проте водночас зазначив, що конфлікт між Партією регіонів з одного боку та Віктором Ющенком і Юлією Тимошенко з іншого не є новим.

— Він існує багато років, і цей поділ не був вирішений ще жодними виборами, — сказав Віце-президент Європарламенту. — Але є одна Україна. І я всім своїм співрозмовникам говорив про те, що сторони мають прийти до діалогу й компромісу. Для Європейського Союзу важливо, щоб в Україні здійснювалося належне керівництво, і вашій державі можна було довіряти. Це важливо, зокрема, у контексті наших нинішніх переговорів стосовно майбутнього: європейської інтеграції України та її відносин із ЄС. □

Віце-президент Європейського Парламенту Марек Сівець побував у Києві 11 квітня у розпал української політичної кризи. Він зустрівся з прем'єр-міністром Віктором Януковичем, головою Верховної Ради Олександром Морозом та лідером БЮТ Юлією Тимошенко. В кінці дня він дав у Представництві Європейської Комісії прес-конференцію.

— Якщо ви мене запитаете, чи знаю я тепер більше про ситуацію — скажу «так», — заявив Марек Сівець журналістам. — Якщо запитаете, чи розумію я її більше — також скажу «так». Але якщо запитаете, чи є у мене якісь поради чи розумне рішення — я відповім «ні».

Стосовно тодішньої напруженої ситуації, Віце-президент Європарламенту висловився так: для розв'язання проблеми треба використати насамперед усі внутрішні ресурси, політичні й правові. Доки цього не буде

зроблено, доти немає сенсу в залученні до врегулювання зовнішніх сил.

— Сьогоднішню ситуацію не можна порівняти з часами Помаранчевої революції, — сказав також Марек Сівець. — Зараз усі сторони конфлікту мають сильні правові й демократичні позиції, і в цьому основна від-

**Усі сторони конфлікту мають
сильні правові позиції**

мінність. Сподіваюся, що українська демократія, яку ми дуже підтримуємо, спроможна цю проблему вирішити. Є не надто популярне, але ефективне слово «компроміс». При досягненні його програють усі політики. За те інколи виграє країна і народ.

На запитання, чи відчув він схильність до компромісу під час спілкування зі своїми ки-

Президент ЄК заявив про підтримку стабільності й демократії в Україні

Президент України Віктор Ющенко зустрівся 17 квітня у Брюсселі з Президентом Європейської Комісії Жозе Мануелем Баррозу. Вони обговорили тогочасну політичну ситуацію в Україні.

Під час прес-конференції Жозе Мануель Баррозу наголосив, що за умов демократії вихід із складної політичної ситуації не може бути виключно політичним. Він має базуватися також на Конституції й законі.

— Але завжди можна знайти гнучке рішення та дійти згоди у таких питаннях саме політичними методами, — сказав Президент Єврокомісії. — Наше послання до України та українського народу таке: ми підтримуємо демократію й стабільність в Україні.

Жозе Мануель Баррозу висловився також і про переговори з укладення посиленої угоди між ЄС та Україною.

— Нова угода піде якомога далі нинішньої Угоди про партнерство та співробітництво, — зазначив Жозе Мануель Баррозу. — Вона охопить всі сфери нашої співпраці, від енергетики до прав людини, від питань юстиції до транспорту та довкілля. Її метою є наближення України до ЄС та підвищення рівня життя українських громадян. □

Брюссель започатковує нову ініціативу — «Чорноморська синергія»

Європейський Союз зміцнює свою присутність в регіоні

Новою ініціативою ЄС зможе скористатися і «перлина біля моря» — Одеса. Фото з офіційного сайту Одеси.

З приєднанням до Європейського Союзу Болгарії та Румунії він досяг берегів Чорного моря. Тому Європейська Комісія започаткувала у квітні нову ініціативу — «Чорноморська синергія». Вона здійснюватиметься в рамках Європейської політики сусідства і спрямована на розширення співробітництва як всередині Чорноморського регіону, так і між ЄС та окремими його країнами.

Повідомлення про започаткування «Чорноморської синергії» Єврокомісія оприлюднила 11 квітня.

— Зараз є всі підстави сфокусувати політичну увагу на регіональному рівні й надати нового поштовху процесам співробітництва, відкриттю додаткового простору для співпраці з Росією, Туреччиною та нашими східними партнерами по Європейській політиці сусідства, — заявила Комісар ЄС з питань зовнішньої політики та Європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер. — Я сподіваюся, що серед іншого «Чорноморська синергія» зробить свій внесок у покращення клімату для вирішення «заморожених» конфліктів у цьому регіоні.

У Києві нову ініціативу Брюсселя представив на той час виконавчач обов'язків глави

Представництва Єврокомісії Дірк Шюбель.

— Ще в грудні минулого року Європейська Комісія оголосила про наміри розширити регіональний вимір Європейської політики сусідства, — нагадав він. — «Чорномор-

Євросоюз має намір отримати статус спостерігача в ОЧЕС

ська синергія» є абсолютно новою ініціативою ЄС, розробленою для країн регіону. В рамках ЄПС є ще дві ініціативи подібного рівня — це «Середземноморське співробітництво» і «Північний вимір». Водночас ми не намагаємося обмежити наші зусилля тільки тими країнами, що мають безпосередній вихід до Чорного моря. Ініціатива розповсюд-

жуватиметься на Молдову, Вірменію та Азербайджан, також велику зацікавленість взяти в ній участь висловила Греція.

«Чорноморська синергія» будуватиметься на нинішніх секторальних програмах та ініціативах ЄС в таких сферах як демократія та права людини, належне управління, пересування людей і безпека, енергетика, транспорт, довкілля, торгівля, рибальство, наука й дослідження, зайнятість тощо.

— Ініціатива може посприяти диверсифікації постачання в Україну енергоносіїв, — наголосив під час прес-конференції Дірк Шюбель. — І в цьому розумінні вона є навіть більш прийнятною для України, ніж для ЄС, тому що може допомогти створенню певного рівня енергетичної безпеки.

Однак поки що, на думку дипломата, говорити про якісь конкретні проекти зарано. Європейська Комісія вважає, що офіційно «Чорноморську синергію» мають спільно й урочисто розпочати міністри закордонних справ країн — учасниць ініціативи. Таку зустріч Брюссель планує на червень, прив'язуючи її в часі до саміту Організації Чорноморського Економічного Співробітництва. З ОЧЕС — а вона наступного місяця святкуватиме 15 років — Європейський Союз пов'яже великі сподівання і в контексті реалізації «Чорноморської синергії». За словами Дірка Шюбеля, ЄС має навіть намір отримати статус спостерігача в цій організації.

Щодо фінансування «Чорноморської синергії», то спочатку використовуватиметься бюджет Європейської політики сусідства і, відповідно, вже існуючі в її рамках фінансові інструменти. Але планується, що з часом з'являться нові. В один з них Європейська Комісія має намір зробити внесок у розмірі 700 мільйонів євро. Очікується, що до фінансування долучатимуться й інші країни ЄС. «Присутність Європейського Союзу на Чорному морі відкриває вікно для нових перспектив і можливостей, — йдеться в повідомленні Європейської Комісії. — Це вимагає більш гармонійних, довгострокових зусиль, які б допомогли скористатися такими можливостями, щоб збільшити стабільність і процвітання в регіоні. Активніше залучення ЄС до чорноморського регіонального співробітництва допомагати-ме досягти цього». □

Під час перетину українсько-молдовського кордону на пункті пропуску Тимково-Слобідка. Фото Олега Куцького.

В Одесі та Кишиневі пройшли фотовиставки, організовані Місією Європейського Союзу з прикордонної допомоги Молдові та Україні.

Експонувалися твори українських та молдовських фотокореспондентів. Фотознімки змальовують життя прикордонних територій: пункти пропуску, роботу прикордонних та митних служб, діяльність співробітників місії ЄС, просто прикордонні пейзажі.

— Кордони зближують людей, — відзначив глава Місії Євросоюзу генерал Ференц Банфі. — Виставкою ми хочемо підкреслити ту життєво важливу роль, яку відіграють кордони у сприянні торгівлі та контактам між людьми на всьому європейському просторі.

Генерал Банфі також підкреслив, що відносини ЄС з Україною стають дедалі інтенсивнішими, відповідно кордони перетинають більше товарів та людей. Це несе величезні можливості, і скористатися ними якраз допомагають фахівці, що працюють на кордоні. Водночас все ще існують перешкоди: контрабанда, нелегальна міграція та інші. Боротьба з ними потребує спільних зусиль всіх європейських держав.

— На більшості фотографій зображені професіонали, для яких кордон — це повсякденна клопітка праця, — сказала під час відкриття експозиції в Одесі Розмарі Томас, на-

Місія ЄС організувала фотовиставку про прикордонне життя

На більшості фотографій — повсякденна клопітка праця

чальник відділення зі зв'язків з громадськістю Місії ЄС. — Але ми також хочемо показати долі звичайних людей, що перетинають кордон з різних причин: побачитися з родичами і друзями, налагодити контакти у сфері культури і спорту, вирішити ділові питання, отримати освіту чи просто відпочити.

Місія Європейського Союзу з прикордонної допомоги Молдові та Україні є технічним та консультативним органом. Вона допомагає прикордонним та митним службам двох держав удосконалити систему керування кордоном до рівня європейських стандартів та підтримувати на спільному кордоні митний режим, який відповідає міжнародним вимогам.

Анастасія Троцька,

спеціаліст зі зв'язків з громадськістю Місії ЄС з надання прикордонної допомоги Молдові й Україні.

БУМАД продовжує ефективно діяти

У квітні відбулося чергове щорічне засідання представників українських правоохоронних органів та членів Урядової робочої групи з питань координації реалізації Програми з запобігання зловживанням та боротьби з незаконним обігом наркотиків у Білорусі, Україні та Молдові (БУМАД). Її фінансує Європейська Комісія, а реалізує з 2003 року Програма розвитку ООН в Україні.

З початку роботи БУМАД Єврокомісія лише Україні надала 2 мільйони доларів. Цього року на всю програму виділено 1 міль-

йон 100 тисяч доларів. При цьому кошти не перераховуються будь-якому міністерству чи відомству, а використовуються для постачання конкретного спеціального обладнання, програмного забезпечення, навчання спеціалістів тощо.

Під час квітневого засідання йшлося про найвагоміші результати діяльності Програми БУМАД.

Це, зокрема, створення спільно з Міністерством охорони здоров'я України «Українського медичного та моніторингового центру з алкоголю та наркотиків МОЗ України»

для раннього попередження та моніторингу наркотичної та алкогольної ситуації в Україні.

Також спільно з Державною митною службою України було започатковано створення системи обміну інформацією між митними службами портів країн Чорноморського регіону — Болгарії, Грузії, Молдови, Росії, Румунії, Туреччини та України. Ця система має підвищити ефективність боротьби з контрабандою, насамперед нелегальним переміщенням наркотиків морським шляхом.

Влітку цього року шляхом поєднання інформаційних ресурсів МВС, СБУ, прикордонної та митної служб планується завершити створення Міжвідомчої бази даних щодо незаконного обігу наркотиків. □

Візова та реадмісійна угоди ЄС і Росії набувають чинності 1 червня

Верховний представник ЄС з питань спільної зовнішньої та безпекової політики Хав'єр Солана та Президент Росії Володимир Путін знову зустрінуться в травні на саміті ЄС—Росія.

Рада ЄС з питань юстиції та внутрішніх справ поставила формальну крапку у процесі набуття чинності угод зі спрощення візового режиму й реадмісії нелегальних мігрантів з Росією. Обидва документи набудуть чинності 1 червня 2007 року. Підписали їх 25 травня 2006-го, і відтоді угоди перебували на ратифікації в країнах — членах Євросоюзу.

Віце-президент Європейської Комісії Франко Фраттіні висловив задоволення «завершенням ратифікаційних процедур з метою надати угодам чинності перед літніми відпустками».

— Ці угоди спростять подорожі для багатьох громадян країн Євросоюзу та Росії, і водночас допоможуть нам ефективніше боротися з нелегальною міграцією, — наголосив він. — Це конкретний приклад того, як Спільний простір між ЄС і Росією приносить користь нашим громадянам і поглиблює наше співробітництво.

Візова угода між Євросоюзом і Росією спрощує процедуру видачі короткотермінових віз. Вартість їх і для росіян, і для європейців становитиме 35 євро. Для певних категорій людей — близьких родичів, сту-

дентів та інвалідів візи будуть безкоштовними, для інших категорій буде спрощений пакет документів, потрібних для отримання візи. Угода також спрощує процедуру видачі багаторазових віз для багатьох категорій людей, таких як журналісти, бізнесмени й водії-«далекобійники».

У країнах ЄС проживають близько 500 тис. громадян Росії

Крім того, рішення про видачу візи або відмову ухвалюватимуть не більше 10 днів. Для власників дипломатичних паспортів візи не будуть потрібні взагалі.

Угода про реадмісію містить чіткі зобов'язання і процедури для Росії й країн

— членів Євросоюзу щодо повернення з території однієї сторони до іншої осіб, які проживають нелегально. Це стосується не лише громадян Росії та ЄС, а й громадян третіх країн і осіб без громадянства. Але щодо двох останніх категорій, то в документі передбачено трирічний перехідний період — їх угода протягом цього часу не стосуватиметься. Також запроваджено спеціальну прискорену процедуру щодо нелегалів, яких затримуватимуть у прилеглих до спільного кордону областях — їх повертатимуть протягом кількох днів.

Згідно з даними Євростату за 2005 рік, у країнах ЄС проживають близько 500 тисяч громадян Росії. Найбільше в Німеччині — 178 тисяч, потім в Естонії — 86 тисяч, далі йдуть Іспанія (33 тисячі), Фінляндія (25 тисяч). Значна кількість росіян проживає в Латвії, Литві, Греції та Італії. Громадяни Росії становлять 2,7% від усіх громадян третіх країн, що мешкають в ЄС. А таких там 18 мільйонів.

Крім цього, 2005 року у Росії було видано найбільше шенгенських віз — 1,8 мільйона із загальної кількості 8,2 мільйона. □

Брюссель спрощує візовий режим із Західними Балканами

Європейський Союз парафував угоди про спрощення візового режиму та реадмісію з країнами Західних Балкан — Албанією, Боснією і Герцеговиною та Чорногорією, а також завершив відповідні перемовини з Македонією.

— Сьогодні ми досягли важливої віхи. Завершення переговорів та парафування угод приносять безпосередньо користь лю-

дям, — зазначив Віце-президент Європейської Комісії Франко Фраттіні. — Вони є вагомим внеском у зміцнення нашого співробітництва.

Угоди про спрощення візового режиму подібні до тієї, які ЄС уклав з Росією. Європейська Комісія сподівається, що всі угоди набудуть чинності до кінця цього року. Щоправда, спрощення візового режиму не

стосуватиметься Великої Британії та Ірландії, які не є учасниками Шенгенського візового простору.

Україна та Європейський Союз також мають вже парафовані угоди про спрощення візового режиму та реадмісію. Підписання документів очікується на наступному засіданні Ради зі співробітництва ЄС—Україна, яке має відбутися у червні. □

«Азійські» рішення Ради міністрів ЄС

Планується поживити торгівлю з Індією, Кореєю та АСЕАН

Міністри закордонних справ країн — членів ЄС зустрілися у квітні у Люксембурзі. Серед іншого, дали зелене світло початку переговорів з укладення зони вільної торгівлі з трьома ключовими торговими партнерами Євросоюзу в Азії — Індією, Кореєю та АСЕАН. Остання, Асоціація південно-східних азіатських націй, включає десять держав того регіону.

Створенням зон вільної торгівлі Європейський Союз хоче посилити свої тамтешні позиції у конкуренції з США та Японією. На сьогодні торгівля з Індією, Кореєю та АСЕАН становить лише близько 10% світової торгівлі Євросоюзу.

— Ці угоди відкриють нові ринки для бізнесу ЄС і дадуть якісне зростання глобальній торгівлі, — вважає Комісар ЄС із питань торгівлі Петер Мендельсон. У Комісії вже все добре підраховали.

За даними Брюсселю, після створення зон вільної торгівлі експорт ЄС до АСЕАН зросте на 24%, до Кореї — на 47,8%, до Індії — на 56,8%. У грошовому вимірі це означатиме для Союзу понад 40 мільярдів євро щорічно.

Інші розрахунки такі — усі три зони вільної торгівлі разом допоможуть на 3,23% збільшити загальний експорт Європейського Союзу (в 2005 році він становив 1,3 трильйона євро), і на 0,13% підняти його сукупний ВВП.

Виграють від цього й азіатські партнери ЄС: АСЕАН збільшить експорт до нього на 18,5%, Корея — на 36%, Індія — на 18,7%.

Як вважають у Єврокомісії, найбільші переваги від створення ЗВТ полягатимуть для ЄС у торгівлі послугами з АСЕАН і Кореєю та в експорті промислових то-

Міністри також обговорили проект Центральноазійської стратегії

варів до Індії. Наприклад, експорт автомобілів європейського виробництва до Індії може зрости на 700%, тобто на 1,8 мільярда євро.

На люксембурзькій зустрічі міністри ЄС, які опікуються зовнішньою політикою, також обговорили проект Центральноазійської стратегії Євросоюзу. Її метою є зміцнення відносин Союзу з Казахстаном, Киргизією, Таджикистаном, Туркме-

Міністр закордонних справ Німеччини Франк-Вальтер Штайнмайєр та Комісар ЄС із зовнішніх відносин та політики добросусідства Беніта Ферреро-Вальднер щойно відповіли на запитання журналістів.

ністаном та Узбекистаном. Це перша така стратегія для ЄС, вона представлятиме собою поєднання регіональних та двосторонніх підходів.

— Такі країни як Росія, Китай, Японія, Туреччина і США представлені в тому регіоні дуже добре, — заявив міністр закордонних справ головної в ЄС Німеччини Франк-Вальтер Штайнмайєр. — Ми маємо їх наздогнати.

Газ і нафта роблять центральноазійський регіон дуже привабливим. Тим більше, що зараз Європейський Союз хоче урізноманітнити постачання енергоносіїв. Особливо велика залежність його від Росії — 30% імпортованої до ЄС нафти і 40% газу надходять з неї.

Однак проект Центральноазійської стратегії ЄС передбачає співробітництво і в безпековій політиці, розвитку демократії, утвердженні верховенства права. Стратегія має бути затверджена на наступному саміті ЄС у червні. □

Росія не хоче зняти заборону на імпорт польського м'яса

Європейська Комісія не змогла переконати Росію скасувати заборону на ввезення польського м'яса, яку Москва запровадила близько півтора роки тому. Два дні переговорів наприкінці квітня не були результативними.

— Усе залишається, як і раніше, — заявив прем'єр-міністр Польщі Ярослав Качинський. — Ми не погоджуємося навіть обговорювати з Росією початок переговорів з підготовки нової угоди з ЄС, доки ця справа не буде вирішено.

Йдеться про початок перемовин між ЄС

та Росією з укладення нової базової угоди. Торік Польща заблокувала старт. Варшава стверджує, що російська заборона на імпорт польського м'яса є політично-вмотивованою, має на меті посягти суперечки між новими та старими членами ЄС і покарати Польщу за підтримку української Помаранчевої революції.

Європейська Комісія неодноразово заявляла, що не має претензій до якості польської продукції.

Водночас недавно Комісар ЄС із питань торгівлі Петер Мендельсон жорстко розкри-

тикував Росію під час конференції, присвяченої відносинам ЄС із Москвою. На його думку, «рівень непорозуміння чи навіть недовіри, що нині присутній у стосунках ЄС та Росії, є найбільшим від часів холодної війни».

— Чимало людей у Росії вважають, що коли ми говоримо про «цінності», то маємо на увазі лише «інтереси», — зазначив, зокрема, Комісар. — Помаранчева революція в Україні — позитивна подія для європейців — була цілком по-іншому сприйнята багатьма росіянами.

У травні має відбутися саміт ЄС—Росія. □

Євросоюзу потрібна «п'ята свобода»

Комісія планує революцію в дослідницькій сфері

Янеж Поточнік (на передньому плані) порівнює створення єдиного дослідницького простору в ЄС з вільним пересуванням людей, товарів і капіталів.

Європейська Комісія оприлюднила так звану Зелену книгу із планами покращення в ЄС дослідницької сфери. Називається вона «Європейський дослідницький простір: нові перспективи». «Зелена книга» — це документ, який містить загальні пропозиції Комісії щодо тієї чи іншої сфери діяльності Євросоюзу, і є своєрідним закликом до висловлювання думок усіх зацікавлених сторін.

Зросло промислове виробництво

За даними Євростату, у лютому 2007 року порівняно з лютим 2006-го промислове виробництво у країнах зони євро зросло на 4,1%, а в усьому Євросоюзі — на 4,0%.

Найбільше зростання зареєстровано в Ірландії (22,4%), Чехії та Словаччині (по 15,5%), Польщі (12,9%) та Румунії (10,1%). Найбільше зниження — у Фінляндії (-1,3%), Нідерландах (-1,1%), Італії (-0,7%) та Великобританії (-0,4%).

З 1 січня 2007 року до зони євро належать 13 країн: Бельгія, Німеччина, Греція, Іспанія, Франція, Ірландія, Італія, Люксембург, Нідерланди, Австрія, Португалія, Фінляндія та Словаччина. □

У нинішньому документі окреслено виклики, які постають перед Європою через недостатні інвестиції та роздробленість дослідницької сфери в умовах зростаючої глобалізації у сфері науки й технологій. Метою ЄС є зростання вкладених в дослідження інвестицій до 3% від сукупного валового внутрішнього продукту Союзу, причому дві третини суми мають іти від приватних інвесторів. Цифри ж 2005 року свідчать, що на науку в ЄС інвестують лише 1,8% його ВВП. До 2010 року ця цифра може зрости до 2,6%, якщо країни-члени належно виконають національні програми відповідних реформ.

В ЄС 50% дослідників працюють в сфері бізнесу

Комісар ЄС з питань науки й досліджень Янеж Поточнік порівнює створення ефективного дослідницького простору із такими досягненнями Союзу, як вільне пересування товарів, послуг, людей і капіталів.

— Це ніби дати Європейському Союзу п'яту свободу, — каже Комісар від Словенії. — Ми хочемо, щоб плоди дослідництва могли пересуватися Європою так само вільно, як матеріальні речі. Щоб бізнес міг співробітничати з дослідниками, знати, що вони роблять у цікавих для того чи іншого бізнесу сферах.

Зелена книга пропонує всім зацікавленим висловитися щодо шляхів створення кращої взаємодії між дослідницькими інституціями ЄС, доступності для науковців дослідницької інфраструктури, щодо ефективного обміну інформацією між інституціями з різних країн Союзу та спільних програм, відкритості дослідницького простору для світу. Останнє, наголошено в повідомленні Європейської Комісії, особливо стосується сусідніх з Євросоюзом країн.

До речі, ще 2004 року Рада міністрів юстиції та внутрішніх справ Євросоюзу схвалила запропоновані Комісією рекомендації, спрямовані на активніше залучення до роботи в Союзі дослідників й науковців з третіх країн. Вони, зокрема, передбачають запровадження скороченої процедури отримання ними дозволів на роботу в ЄС, скасування максимальних квот, видачу посвідок на проживання та спрощення процедури возз'єднання з сім'ями в разі роботи в Союзі. Тоді наголошували, що ЄС потребує 700 000 науковців «зі сторони». Водночас питома вага приїжджих дослідників у науці ЄС дуже незначна: лише 2,1% за даними 2001 року, тоді як в США ця цифра сягала 20%. Усього станом на 2003 рік в ЄС працювало 1 мільйон 180 000 тисяч дослідників.

Говорячи про дослідження й науку, Євросоюз традиційно порівнює себе з США та Японією — двома найпотужнішими конкуруючими з ним економіками. У багатьох компонентах Європа поки що відчутно відстає. Особливо щодо участі в дослідницькій сфері бізнесу. Наприклад, 2004 року внесок бізнесу в інвестування досліджень в ЄС був 55%, тоді як в США — 64%, в Японії — 75%. Або ще такі цифри: в ЄС 50% дослідників працюють в сфері бізнесу, тоді як в США і Японії значно більше — 80% і 70% відповідно. В ЄС також визнають, що конкуренти створюють кращі умови для науковців — скажімо, за різними оцінками в США працюють від 80 до 100 тисяч дослідників походженням з країн Євросоюзу.

Консультації через оприлюднену Європейською Комісією Зелену книгу триватимуть до серпня. Потім Брюссель проаналізує всі отримані пропозиції спільно з Португалією, яка головуватиме в Союзі на той час. Після цього Комісія виробить конкретні пропозиції щодо підвищення ефективності Європейського дослідницького простору. Очікується, що вони будуть готові на початку 2008 року. □

Комісія хоче поновити переговори з запровадження єдиного патенту

Метою є спростити процедуру його отримання

Європейська Комісія ініціювала новий раунд переговорів із запровадження єдиного для всього ЄС патенту на винаходи. Цю проблему Європейський Союз не може вирішити вже кілька десятиліть. Водночас Комісар ЄС з питань внутрішнього ринку та послуг Чарлі Мак Гриві вважає патент «рухомою силою для інновацій, зростання та конкуренції».

Нинішня ситуація з єдиним патентом є наслідком тривалої неспроможності країн-членів домовитися. Насамперед з юрисдикційної системи та мови, якою має друкуватися патент. І те, й інше впливає на вартість та тривалість його оформлення.

Зараз у Євросоюзі існує Європейське патентне бюро, хоча не всі країни-члени беруть в ньому участь. До того ж компанія, яка хоче захистити свій винахід в 13 з 27 членів ЄС, має заплатити в 11 разів більше, ніж коштує американський патент, і в 13 разів більше за японський. Зокрема через те, що у кожній з країн європейський патент має легалізуватися через рішення суду першої інстанції. І коштує це від 50 000 євро до 1,5 мільйона — сума, невідомна для малих та середніх підприємств. До того ж, у різних країнах різне патентне законодавство, тому часто суди ухвалюють суперечливі рішення.

Комісар Мак Гриві вважає проблемою номер

один саме поліпшення юрисдикційної системи. На його думку, ЄС має створити для патентування уніфікований юрисдикційний простір, при

Так проводять дослідження в Інституті моря імені Раяна Мартіна, Галвей, Ірландія.

Визначили кращих винахідників

Уприсутності 600 гостей у Мюнхенському міжнародному конгрес-центрі було вшановано цього-річних володарів призу Європейського винахідника. Їх визначають за чотирма категоріями.

У категорії «Промисловість» лауреатами стали Франц Льюрмен та Андре Уран із корпорації Роберта Боша. Їхній винахід, відомий як «Процес Боша», зробив революцію в сенсорних технологіях. Це, крім іншого, уможливило ширше застосування в автомобілях подушок безпеки.

Італійка Катя Бастіолі та її команда з компанії «Новамонт» стали переможцями в номінації «Малі та середні підприємства».

Вони винайшли пластик, який може розчинятися під дією мікроорганізмів, інакше кажучи — згнивати.

У категорії «Неєвропейські країни» переміг американський дослідник Джоєф Вакка зі своєю командою. Вчені винайшли препарат «Кріксіван», здатний зупиняти біологічні процеси. Він продовжує життя хворим на ВІЛ-СНІД.

У номінації «Досягнення у продовженні життя» перемогу дістав професор Марс Фельдман із лондонського Інституту ревматології, який винайшов спосіб лікування аутоімунних розладів.

— Усі сьогоднішні переможці зробили передові винаходи, які є свідченням потуж-

ньому кожна країна має визначити суди, які спеціалізуватимуться на таких справах.

Останній раз держави — члени ЄС намагалися ухвалити план із запровадження єдиного патенту чотири роки тому. Однак не змогли домовитися про мову його друкування. Пропозиціям робити це англійською опиралися кілька країн, зокрема Франція.

Європейська Комісія сподівається, що її ініціатива щодо поновлення переговорів буде обговорена на червневій зустрічі міністрів ЄС з питань конкуренції. Брюссель також розраховує, що цим питанням тісно опікуватиметься головуєча наступного півріччя в ЄС Португалія. Зрештою, поштовх патентній реформі дасть весняний, 2008 року саміт Євросоюзу. Адже його темою буде втілення Лісабонської стратегії ЄС. Суть її — перетворити Євросоюз на найбільш динамічну й конкурентоздатну економіку в світі, а без ефективного сприяння дослідництву й інноваціям зробити це буде неможливо. □

ності європейського новаторства, — сказав на церемонії нагородження Віце-президент Європейської Комісії Понтер Ферхойген. — Новаторство є для нас пріоритетом, із ним ми можемо зміцнити конкурентоздатність ЄС і досягти економічного зростання та створення нових робочих місць.

Президент Європейської патентної системи Ален Помпідю зазначив, що центральну роль у розвитку новаторства в Європі відіграє патентна система.

— Дуже важливо зробити її ефективнішою, — сказав він. — У цьому Європейський патентний офіс підтримує Європейську Комісію.

Приз Європейський винахідник вручається спільно Європейською Комісією і Європейським патентним офісом з 2006 року. □

Шлях до Євросоюзу простим не буває

Зазвичай процес вступу триває не менше десяти років

Розширення Європейського Союзу триває.

В Україні час від часу виникають дискусії щодо того, коли вона зможе приєднатися до ЄС. Політики та експерти називають різні дати. Значно менше говорять про те, наскільки політично й економічно складним є цей процес.

Офіційна процедура приєднання до ЄС виглядає так. Спочатку країна-аплікант подає заявку до Ради ЄС. Якщо та не має заперечень, то передає заявку на розгляд Європейської Комісії. Вона повинна оцінити здатність країни до виконання основоположних для Союзу Копенгагенських критеріїв і внести рекомендації щодо дати початку переговорів — або ж щодо нецільності таких узагалі. Якщо Європейська Комісія таки дає «добро», то Рада ЄС проводить консультації зі, знову ж таки, Комісією та Європейським Парламентом. І лише після цього ухвалює рішення про початок переговорів, причому має зробити це одногосно.

Але подача заявки на вступ аж ніяк не є першим етапом шляху до ЄС. Їй передують кілька не менш важливих і складних етапів. При цьому тривалість кожного з них жодним чином не регламентовано, так само й тривалість процедури вступу в цілому. Отже, про можливі терміни можна судити хіба що

з практики попередніх етапів розширення та стосунків ЄС з нинішніми потенційними кандидатами на вступ.

Насамперед: коли тій чи іншій країні слід подавати заявку? У принципі, формально та ж Україна має право зробити це будь-коли, і на початку 2005-го такі наміри навіть звучали. Однак відомо, що розумний політик зав-

З часу підписання асоційованої угоди до подачі заявки зазвичай минає 2–3 роки

жди знає, коли настав час ставити важливе питання — так і з державами. Що стосується подання заявки на вступ до ЄС, сприятливий час означає лише одне — консенсус між усіма членами Союзу щодо бажаності приєднання країни до Союзу. Бо без такої цілковитої згоди не буде позитивного рішення Ради ЄС, його головного органу.

Отже, фактичний перший етап вступу — згода всіх країн-членів на початок процедури приєднання. Згодом це формалізується офіційним політичним рішенням Ради ЄС, і є офіційним визнанням перспектив членства країни в Євросоюзі. Наприклад, таким стало укладення 1999 року Пакту про асоціацію і стабілізацію між Євросоюзом і чотирма західнобалканськими державами: Македонією, Албанією, Боснією і Герцеговиною та Югославією (нині Сербія і Чорногорія). Пакт передбачав, крім іншого, укладення угод про асоціацію і стабілізацію. У практиці, яка склалася у відносинах Союзу з країнами колишнього соцтабору, укладення угоди асоційованого типу (або ж європейської угоди) означає початок реального шляху до Європейського Союзу. Асоціація передбачає реформи в країні — потенційному кандидату з одного боку, і допомогу ЄС для проведення цих реформ — з іншого.

Але підготовка й підписання асоційованої угоди — це також цілий етап. Спочатку Європейська Комісія ґрунтовно вивчає саму можливість її укладення. Скажімо, у випадку з Боснією і Герцеговиною це тривало від 2003 року до жовтня 2005 року.

У разі позитивного рішення Комісії розпочинаються переговори про укладення асоційованої угоди. Наприклад, з Албанією такі переговори стартували в січні 2003-го, а закінчилися підписанням документа в лютому 2006-го. Щодо Хорватії, то висновок комісії було зроблено у травні 2000 року, а угоду було підписано у жовтні 2001-го. Приблизно стільки ж часу зайняли «передасоційовані» переговори з Македонією.

Але підписання Угоди про асоціацію зовсім не означає негайного набуття нею чинності. Розпочинається процес ратифікації документа парламентами країн-членів — зазвичай це триває приблизно два-три роки.

І лише маючи чинні або принаймні підписані асоційовані угоди (тобто тверду

Президент країни-кандидата Хорватії Стіпе Месіч радий бачити Президента Євросоюзу Жозе Мануеля Баррозу. Комісія ще довго буде «екзаменатором» Загреба.

консолідовану згоду ЄС на приєднання до нього в майбутньому) бажаючи вступити до Союзу подають заявки. Так, подібні угоди між ЄС та Румунією і Болгарією набули чинності 1995-го, і того ж року країни офіційно запросили членства в ЄС. Македонія подала заявку на вступ до ЄС 22 березня 2004 року, а Угода про асоціацію і стабілізацію набула чинності 1 квітня. Угода з Хорватією набула чинності на початку лютого 2005-го, але заявку на вступ Загреб подав ще у лютому 2003-го (щоправда, «асоційований» документ з Хорватією було підписано ще в жовтні 2001-го, просто процес набуття ним чинності дещо затягнувся). У будь-якому разі — з часу підписання асоційованої угоди до подачі заявки на вступ до ЄС зазвичай минає 2—3 роки.

Досить тривалою є й процедура розгляду заявки Європейською Комісією. Наприклад, заявку Польщі вона розглядала понад три роки — від квітня 1994-го до липня 1997-го. Якщо звернутися до пізніших прикладів, то понад два роки думав Брюссель над заявою Румунії і Болгарії, близько півтора — над хорватською і стільки ж над заявою Македонії.

Після позитивного рішення Єврокомісії має бути ухвалене рішення Ради ЄС про прийнятність заявки тієї чи іншої країни на вступ до Союзу і про початок переговорів з нею. Після цього країна-аплікант офіційно стає кандидатом на приєднання до ЄС.

Зазвичай рішення про початок переговорів супроводжується визначенням принаймні орієнтовної дати їхнього початку. Причому між цим початком і рішенням Ради також проходить досить тривалий підготовчий період. Наприклад, рішення щодо початку переговорів з Хорватією Рада ухвалила у червні 2004-го, а розпочалися вони майже через півтора роки.

Нарешті — самі переговори. Це найважливіша частина вступної процедури. Уз-

годжуються умови приєднання держави до ЄС і, водночас країна-кандидат приводить до союзних стандартів своє внутрішнє господарство. Вона повинна ухвалити й ефективно застосовувати на практиці все законодавство Союзу — а це, якщо взяти паперовий еквівалент, близько 80 000 сторінок! Переговорна робота побудована на розбитті всього законодавства на глави — як правило, на 31 (хоча у випадку з Хорватією комісія запропонувала 34, з Туреччиною — 35). Кожна з них стосується окремої сфери — юстиції, сільського господарства, митниці і так далі. Переговори є надзвичайно важким і тривалим процесом. Наприклад, Румунія розпочала його у лютому 2000 року, а завершила у грудні 2004-го, тобто переговори тривали майже 5 років. Трохи менше часу забрали вони у Болгарії: лютий 2000-го — червень 2004-го.

Тепер Брюссель жодних дат не називає

Коли переговори про вступ завершено, Єврокомісія, а згодом і Європарламент, санкціонують підписання Угоди про вступ між країною-кандидатом та Євросоюзом. Документ підписує Рада ЄС. Сама процедура схвалення угоди різними інституціями Союзу також забирає певний час, але й підписання документа не означає автоматичного приєднання до Союзу: так Болгарія підписала угоду в квітні 2005-го, а приєдналася до ЄС 1 січня цього року. Останніми роками з'явилася й така тенденція: якщо раніше дата чергового розширення Союзу була відомою наперед, то щодо Хорватії та Туреччини, а тим більше щодо Македонії та інших західнобалканських країн, Брюссель жодних дат не називає.

Ось такою є процедура вступу до Євросоюзу. Її тривалість не регламентована

Колишній Президент Єврокомісії Романо Проді був найпопулярнішою людиною 1 травня 2004 року, коли до ЄС приєдналося відразу 10 країн.

жодними документами ЄС. Скажімо, від подачі заявки до вступу Угорщини та Польщі минуло 10 років, Кіпру та Мальти — 14, Словенії — 8. У Румунії та Болгарії це забрало 12 років. Але ж це — від часу подачі заявки. Фактично ж членський шлях до ЄС розпочинається від визнання ним так званих «чітких перспектив членства» тієї чи іншої країни — а між цим і подачею заявки проходить зазвичай 4—5 років. Щоправда, бувають і винятки: Туреччина має асоційовану угоду з ЄС з 1963 року, заявку на вступ подала 1987-го, а коли приєднається до Союзу — невідомо.

Віктор Марченко

На дистанції зараз семеро

Чинних і потенційних кандидатів на вступ до Європейського Союзу зараз семеро. Вони перебувають на різній відстані від заповітної мрії.

Найближче — **Хорватія**, переговори про вступ якої розпочалися у жовтні 2005 року. З червня 2006-го тривають перемовини і з **Туреччиною**, однак проходять вони складно. Зокрема, у листопаді 2006-го Європейська Комісія рекомендувала частково їх припинити через відсутність прогресу у врегулюванні кіпрської проблеми.

У грудні 2005 року Рада ЄС вирішила надати країні статус кандидата на вступ до Союзу **Македонії**, однак дату початку вступних переговорів досі не визначено. З **Албанією** у червні 2006 року підписано Угоду про асоціацію і стабілізацію. У січні 2006-го розпочалися переговори з підготовки такого документа з **Боснією і Герцеговиною**.

Та у березні 2007-го Європейська Комісія попередила БїГ: переговори можуть зупинити, якщо країна не досягне прогресу в реформуванні поліції і не співробітничатиме належним чином з Трибуналом ООН з військових злочинців.

Ще складніша ситуація з **Сербією і Чорногорією**. У квітні 2005-го Європейська Комісія ухвалила рішення про можливість запуску переговорів з підготовки асоційованої угоди з тоді ще єдиною державою. Однак після того, як 1 травня 2006-го було ухвалено закон про референдум щодо незалежності Чорногорії, ЄС призупинив будь-які перемовини. □

Жозе Мануель Баррозу нагадує про Конституційний договір

На референдумі в травні 2005 року французи не підтримали проект Конституційного договору ЄС.

Президент Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу закликає всі країни ЄС до весни 2009 року ратифікувати Конституційний договір.

Виступаючи в португальському парламенті, він підкреслив важливість такого кроку для подальшої долі ЄС. На його думку, Союз перебуває в «конституційній безвиході», що виникла після провалу євроконституції на референдумах у Франції та Нідерландах.

Жозе Мануель Баррозу висловився за швидке скликання міжурядової конференції, на якій представники країн — членів ЄС повинні схвалити текст Конституційного договору. За його словами, вже до червня має бути узгоджений «точний, амбітний і реалістичний» графік ратифікації документа.

При цьому «точкою відліку» повинен стати текст, який не пройшов на референдумах у Франції й Голландії, підкреслив Президент Єврокомісії. Більш того, Жозе Мануель Баррозу вважає за необхідне зберегти в новому варіанті якомога більше зі старого. Він каже, що не треба підіймати багато нових питань — хоча водночас деякі теми потребують уточнення й доопрацювання, насамперед енергетика. □

Брюссель не обіцяє Туреччині вступ до ЄС у 2013 році

Анкара підготувала «дорожню карту» руху до Союзу

Турецький міністр закордонних справ Абдулла Гюль оприлюднив у квітні так звану «дорожню карту» руху його країни у напрямку членства в Євросоюзі. Це — 400-сторінковий документ, в якому виписано конкретні кроки, які мають довести турецьке законодавство до європейських стандартів. Усього передбачається близько 200 законодавчих змін.

План включає реформи і по тих восьми главах переговорів, які Євросоюз заблокував у грудні минулого року. Призупинення частини перемовин сталося через відмову Анкари надати доступ до своїх морських портів і аеропортів суднам і літакам грецьких кіпріотів. Про це було домовлено перед початком переговорів про вступ Туреччини до ЄС. Однак зараз Анкара пов'язує такий свій крок із зняттям ембарго ЄС на торгівлю з північним, турецьким Кіпром.

— Ця проблема — більш політична, — каже Абдулла Гюль. — Ми не можемо чіплятися за заблоковані глави й залишатися бездіяльними. Коли одного дня політичні проблеми будуть вирішені, тоді ми зустрінемося з Євросоюзом і за півгодини зможемо відкрити й закрити ці глави.

Речник Комісара ЄС із питань розширення Оллі Рена Крістіна Наджи назвала

Єврокомісія не визначає дати вступу наперед

дорожню карту Туреччини «саме тим, що ми зазвичай очікуємо від кожної країни-члена». Проте щодо планів Анкари завершити всі реформи й бути готовими вступати в ЄС 2013 року, вона сказала: «Єврокомісія не визначає дати вступу наперед, бо просування на цьому шляху залежить від прогресу в реформах».

Після травневих президентських виборів у листопаді у Туреччині пройдуть вибори парламентські. Очікується, що результати обох виборів будуть надзвичайно важливими для подальшого процесу переговорів. Водночас останні соціологічні опитування засвідчують, що турки вже менше підтримують ідею вступу їхньої країни до ЄС. □

Ганс Поттерінг закликав болгар проголосувати

Президент Європейського Парламенту Ганс-Герт Поттерінг закликав болгар активно голосувати під час наступних виборів до Європейського Парламенту. Вони відбудуться 20 травня. Болгарію в Європарламенті представлятимуть 18 депутатів.

— Я закликаю людей використати їхнє право голосувати, — сказав Ганс Поттерінг під час виступу в болгарському парламенті. — Ваше майбутнє — це наше спільне майбутнє, а наше спільне майбутнє називається Європою.

Водночас Президент Європарламенту наголосив, що Болгарія має і надалі йти шляхом реформ, які вона розпочала під час процесу приєднання до ЄС. Зараз Європейська Комісія готує оціночну доповідь щодо реформ у Болгарії. □

Картельна змова обійдеться учасникам у майже 274 мільйони євро

ІнБів розповіла про це першою й уникнула покарання

Європейська Комісія винесла рішення про фінансове покарання голландських пивоварних компаній Хейнекен (Heineken), Гролш (Grolsh) та Баварія (Bavaria). Брюссель виявив, що протягом 1996—1999 років між ними існувала змова з метою координації цін на ринку, тобто — нелегальний картель. А це заборонено Угодою про Європейський Союз.

Компанії оштрафовано на загальну суму 273 мільйони 783 тисячі євро. — Це неприпустимо, щоб великі виробники пива підвищували ціни й розподіляли ринок між собою, — заявив Комісар ЄС із питань конкуренції Нелі Крус. — Вищий менеджмент цих компаній дуже добре знав, що такі дії були нелегальними, але продовжував це робити.

У картелі була ще одна компанія — ІнБів (InBiv). Але до неї не застосовано жодних санкцій, оскільки вона, так би мовити, явилася з повинною. Тобто забезпечила розслідування інформацією про картель. У Єврокомісії є спеціальна програма, яка передбачає уникнення покарання тим учасником картелю, який розповідь про змову першим. Наступним, хто піде на співробітництво зі слідством, можуть бути зменшені розміри покарання.

Одним із найважливіших доказів у цьому випадку стали стенограми неофіційних зустрічей учасників картелю. Комісія має у своєму розпорядженні дати та місця таких нарад.

Власне, змову доводить також і те, що ціни на пиво в Нідерландах протягом діяль-

Найбільше постраждав Хейнекен

ності картелю зросли як на оптовому, так і на роздрібному ринках. Комісія також має докази, що в усіх чотирьох компаніях до змови було залучено вищий менеджмент: членів рад директорів, управляючих менеджерів тощо. Причому факти вказують на те, що компанії цілком усвідомлювали незаконність своєї діяльності. У записках про зустрічі

Свої зібрання учасники картелю проводили в готелях та ресторанах. Фото із офіційного сайту компанії Хейнекен.

використовували вигадані імена та певні аббревіатури, самі зібрання проводили в готелях та ресторанах.

Розмір штрафу Єврокомісія визначає виходячи з обсягу ринку, тривалості діяльності картелю й розміру компаній, які до нього залучені. У цьому випадку найбільше постраждав Хейнекен — йому Брюссель присудив 219 275 євро штрафу. «Гролш» має виплатити 31 658 євро, «Баварія» — 22 850 євро.

Щоправда, рішення Європейської Комісії може бути оскаржене в суді першої інстанції, а потім — у Суді Європейських Співтовариств у Люксембурзі. Суди можуть залишити його в силі чи скасувати, або зменшити розміри покарання. □

Комісія штрафує за надлишкові запаси продуктів

На загальну суму 41,1 мільйона євро оштрафувала Європейська Комісія дев'ять країн — членів ЄС, які приєдналися до Союзу 2004 року — Чехію, Естонію, Кіпр, Мальту, Литву, Латвію, Польщу, Словаччину та Словенію. На час вступу вони не повинні були мати надлишкових запасів сільгосппродуктів.

Однак згодом комісія віднайшла в цих державах понаднормові запаси м'яса, молочних продуктів, овочів та фруктів. Брюссель розбирався з цим два роки.

— Заходи щодо запобігання створенню надлишкових запасів є нормальною практикою для кожного розширення, — пояс-

нює Комісар ЄС з питань сільського господарства й розвитку сільськогосподарських регіонів Маріанн Фішер Боель. — І ми маємо стежити за виконанням цих правил. Адже вони запобігають завданню шкоди компаніям Євросоюзу.

Країни-вступники не повинні допускати незаконного накопичення продуктів

і державними, і приватними структурами. Логіка вимог Брюсселя зрозуміла: ціни в ЄС і в країнах-вступниках значно відрізняються, тому надлишкові запаси дешевих продуктів можуть серйозно впливати на ринок Союзу.

Найбільше Комісія оштрафувала Польщу — на 12 млн 451 тис. євро. За нею йде Чехія — 12 млн 288 тис., потім — Естонія — 7 млн 570 тис. Найменше постраждав Кіпр — 115 тисяч євро штрафу.

Накладені на них штрафи держави-члени мають виплатити протягом наступних чотирьох років. □

Захисник споживачів називається RAPEX

Захист споживачів є одним із головних завдань діяльності Європейського Союзу на його внутрішньому ринку. А одним з інструментів цього є Система швидкого оповіщення про непродуктовані споживчі товари — RAPEX.

Діє просто й ефективно

Її створили для боротьби з присутністю на ринку Євросоюзу товарів, які можуть завдати шкоди користувачам. Участь у цій системі беруть зараз усі 27 країн ЄС та Ісландія, Ліхтенштейн і Норвегія.

Система працює досить просто й ефективно. У кожній з країн-учасниць є Контактні бюро RAPEX. До них від відповідних національних органів, або ж напямую від споживачів надходить інформація про наявність на ринку небезпечних продуктів і про заходи, які щодо них уживають. Бюро передає всю інформацію — так звані повідомлення, або ж нотифікації — до Європейської Комісії. А та швидко розсилає її до

Контактних бюро в усіх інших країнах — учасницях RAPEX.

До «неблагонадійних» товарів в ЄС можуть застосовувати низку заходів. Найчастіше — це заборона або зупинка продажу, вилучення небезпечних продуктів із ринку, інформування споживачів про ризики, пов'язані з використанням цих продуктів, і навіть відкликання тих чи інших товарів від споживачів. Стежити за тим, щоб бізнес торгував лише безпечними продуктами, є обов'язком національних структур країн, що беруть участь у RAPEX. Ця система не стосується всіх товарів. Наприклад, для продуктів в ЄС є інша, хоча й подібна структура. Те ж саме є й для медичного обладнання та фармацевтичної продукції.

Статистика знає все

У квітні Європейська Комісія оприлюднила звіт про діяльність RAPEX у 2006 році. Згідно з ним, торік через систему пройшла 1051 нотифікація. Причому 60% всієї кількості надійшли з 5 країн Євросоюзу: 144 — з Німеччини, 140 — з Угорщини, 98 — з Греції, 92 — із Великої Британії, 79 — з Іспанії. Найбільше Контактні бюро RAPEX повідомляли про неякісні іграшки (221 нотифікація), електричні прибори — 174, моторні засоби — 126, світлове обладнання — 98 та косметичку — 48. Найбільшими категоріями ризиків були поранення — 274, елек-

Операція «Діаболо» попередила збитки на 220 мільйонів євро

Спільну митну операцію під назвою «Діаболо» провели країни — члени ЄС, Інтерпол, Європол та Міжнародна митна організація. Очолював її, представляючи Європейську Комісію, Європейський антикорупційний офіс (OLAF). Під час операції вилучено 135 мільйонів підроблених під відомі марки цигарок, а також 557 тисяч іншої «піратської» продукції — текстилю, взуття, іграшок, меблів тощо.

Під час операції вилучено 135 млн. підроблених під відомі бренди цигарок.

Якби вилучені цигарки потрапили на ринок ЄС, то його бюджету й бюджетам країн-членів було б завдано збитків на суму 220 мільйонів євро.

— Ця митна операція виходить поза межі класичної охорони надходжень до бюджетів. Також захищені здоров'я й безпека споживачів та інтереси законного бізнесу. Це особливо стосується цигарок, головної мети операції «Діаболо», — наголосив Віце-президент Європейської Комісії Сіім Каллас, який відповідає за адміністративні питання, аудит і боротьбу з корупцією.

«Діаболо» була морською операцією, оскільки фальшива продукція йшла до ЄС з азійських портів, і координувалася Європейським Союзом. Також у ній брали участь члени Азійсько-Європейської зустрічі. Це неформальний діалог, в якому представлені 27 країн — членів ЄС та 13 азійських. □

тричний удар — 270, загорання — 194, удушення — 157, хімічні ризики — 95. Причому один і той самий товар може нести декілька ризиків. Тому не дивно, що їх загальна кількість була більшою від кількості нотифікацій — 1095.

Без міжнародного співробітництва не обійтись

Зрозуміло, що дуже багато товарів потрапляють на ринок з-за кордону — що поро- биш, глобалізація. Тому справа захисту споживачів вимагає від Європейського Союзу міжнародного співробітництва. І воно є, на-самперед із двома найбільшими торговими партнерами Союзу — Китаєм та Сполученими Штатами.

У січні 2006-го Меморандум про взаємо- розуміння ЄС підписав із китайським уря- дом. Його метою є краще взаємне інформу- вання сторін і співробітництво у сфері без- пеки споживчих товарів. ЄС готовий підтри- мати в цьому китайське керівництво. Вже за- раз інформація RAPEX щодо товарів китай-

ського виробництва на ринку ЄС є доступ- ною для китайського уряду.

У вересні 2006-го ЄС та Китай підписа- ли ще й спеціальну Дорожню карту для безпечних іграшок. Увага до них зрозумі- ла — саме Китай експортує до ЄС дуже ба- гато дитячих іграшок. Водночас іграшки перебувають у так званій «групі ризику». Дорожня карта містить цілком практичні поради щодо тренування й технічної до- помоги, обміну інформацією RAPEX між ЄС та китайським урядом. Крім цього, там є зобов'язання китайських органів поси- лити інспекції та нагляд за іграшками, які експортуються до ЄС.

Проблематика співробітництва із США дещо інша — багато однакових товарів продаються і на американському, і на євро- пейському ринках. Отже, продукт, визна- чений небезпечним в ЄС, може водночас спокійно продаватися в США, чи навпаки. Тому обмін інформацією може допомогти обом сторонам покращити ефективність боротьби за захист споживачів від ризико- ваних товарів.

Запальнички та моторолери

Діяльність RAPEX стосується цілком кон- кретних речей, з якими мають справу в пов- сякденному житті європейці. Показовий приклад — сигаретні запальнички.

Після кількох років дискусій, в травні мину- лого року Європейська Комісія зобов'язала кра- їни-члени забезпечити такі запальнички запобіжниками проти використання їх дітьми. Ви- мога почала діяти з березня 2007 року. Продаж запальничок без запобіжників на ринку ЄС бу- ло заборонено. Так само заборонили їх продаж у вигляді іграшок, продуктів або мобільних те- лефонів — тобто таких, які приваблюють дітей.

Або інший приклад. У першій половині минулого року Єврокомісія помітила, що на ринку ЄС зростає кількість дешевих імпортних моторолерів. Щодо них було багато нотифіка- цій від RAPEX. Відразу кілька країн-членів пові- домили про серйозні дефекти у конструкції й дизайні таких моторолерів, що призводить до нещасних випадків. У відповідь Європейська Комісія попросила країни-члени терміново вжити заходів, що й було зроблено. □

Нова директива передбачає кримінальну відповідальність за інтелектуальне піратство

Вперше в Європейському Союзі ухвалено директиву, яка вимагає від країн-членів гармонізувати положення національних кримінальних кодексів. До цього призвела складна ситуація з розповсюдженням контрафактної продукції та інтелектуальним піратством. Відповідну директиву затвердив наприкінці квітня Європейський Парламент.

Проблема справді серйозна. Виготовлен- ня піратських компакт-дисків, автозап- частин, медикаментів та іншої контра- фактної продукції зросло за останнє де- сятиліття в ЄС на 1600%, що призвело до втра- ти 125 000 робочих місць. Економічні збитки від цього оцінюють в 500 млрд євро на рік.

Схвалена Європарламентом директива передбачає штрафи у розмірі до 300 000 єв- ро, а в дуже серйозних випадках — ув'язнен- ня на термін до 4 років.

Проте закон стосуватиметься не всієї пі- ратської продукції. На національний розсуд за- лишено боротьбу, наприклад, з нелегальними фотокопіями книжок та незаконним копію- ванням музичних файлів. Директива не стосу- ється також приватних осіб — вона спрямова- на на боротьбу з організованою злочинністю.

Тепер закон має схвалити Рада ЄС, потім — протягом 18 місяців — країни-члени ма- ють імплементувати її положення в націо- нальні закони. □

Обсяги контрафактної продукції зросли в ЄС за останнє десятиліття на 1600%, що призвело до втра- ти 125 000 робочих місць.

Авіаперевізникам висунуто ультиматум

Єврокомісія захищає пасажирів

British Airways та інші великі авіаперевізники підтримали Європейську Комісію.

Однак на початку квітня Європейська Комісія висунула авіаперевізникам і країнам — членам Союзу ультиматум — дала шість місяців, протягом яких ті мають усунути численні випадки невиконання законодавства ЄС. Інакше комісія почне застосовувати каральні санкції.

— Ми маємо бути впевненими в тому, що авіалінії та країни-члени цілком виконують свої зобов'язання, — каже Комісар ЄС з питань транспорту Жак Барро.

Практика свідчить: поки що цього немає. Так, від лютого 2005-го і до вересня 2006-го відповідними національними органами країн ЄС було отримано 18 000 скарг авіапасажирів — і лише 14% їх було

задоволено. Тобто авіакомпанії масово порушують союзне законодавство, а країни-члени не реагують на це належним чином. Найбільше скарг надійшло з Великої Британії, Франції та Італії.

Найбільше скарг надійшло з Великої Британії, Франції та Італії

Єврокомісія стверджує, що дуже часто авіакомпанії спекулюють на так званих «виняткових обставинах», і через це відмовляються виплачувати компенсації. Крім того, існує практика перекваліфікування — ска-

Ще в лютому 2005 року в Європейському Союзі набули чинності нові правила захисту авіапасажирів. Згідно з ними в разі затримки рейсу або його скасування авіакомпанія має виплачувати до 600 євро компенсації, пропонувати готель та харчування, доставку пасажирів іншим маршрутом та інше — залежно від кожного конкретного випадку.

жімо, скасування рейсу видають за тривалу затримку, а тому пасажирів не пропонують вибір між грошовою компенсацією та доставкою їх до пункту призначення за іншим маршрутом.

Брюссель стверджує, що найгірші справи з правами пасажирів у так званих «недорогих» перевізників, які стали дуже популярними в Європі останніми роками. Не дивно, що ультиматум Єврокомісії привітала Асоціація європейських авіакомпаній, до якої входять такі гіганти як British Airways, німецька Lufthansa, французька France Air та інші. Вони вважають, що ігноруючи правила Євросоюзу недорогі перевізники отримують конкурентні переваги. □

Габаритів 56 x 45 x 25 поки що не вимагатимуть

Європейська Комісія вирішила на рік відкласти запровадження правила максимального розміру багажу, який авіапасажирів можуть брати із собою в літак. Вимогу щодо максимальних габаритів ручної поклажі — 56 x 45 x 25 сантиметрів — було внесено до відповідного регулювання (різновид закону в ЄС) торік, і це правило мало набути чинності в травні 2007-го.

Здавалося б, не надто важливе питання. Але у Брюсселі вирішили, що потрібно більше часу для оцінки переваг і недоліків, які несуть саме такі розміри багажу для безпеки пасажирів, з одного боку, та комфорту, з іншого.

— Комісія показала, що вона має бажання прислухатися до аргументів заці-

кавлених сторін, — заявив Віце-президент Європейської Комісії, який відповідає за питання транспорту, Жак Барро. — Ми відчуваємо, що в інтересах громадян ЄС відкласти запровадження цих правил до травня 2008 року.

Європейська Комісія попросила Європейську конференцію з цивільної авіа-

ції протягом наступних 12 місяців дати свою оцінку обмеженню розміру ручної поклажі авіапасажирів. Її доповідь має бути надана Комісії у грудні 2007 року. Так само мають висловитися й інші асоціації та країни — члени Євросоюзу. Комісія все це проаналізує й зробить свій висновок. □

Брюссель хоче полегшити доступ громадян до документів ЄС

Європейська Комісія розпочала консультації з громадськістю

Європейська Комісія розпочала консультації щодо внесення змін до законодавства, яке регламентує доступ громадськості до документів самої Комісії, а також Європейського Парламенту й Ради ЄС. У квітні Брюссель схвалив відповідну Зелену книгу — документ, що має на меті стимулювати масштабне обговорення питання.

Відповідний закон (регулювання) існує в ЄС уже понад 5 років. Проте, на думку Європейської Комісії, зараз настав час його покращити, бо всі три головні інституції Європейського Союзу мають певний досвід імплементації закону. Також була серія ухвал європейських судів, які стосувалися доступу громадськості до документів ЄС.

Як і завжди, перед ініціюванням змін до чинного законодавства Єврокомісія проводить консультації із широкою громадськістю. Її Зелена книга розміщена зараз на відкритому веб-сайті. Отже, пересічні громадяни, неурядові організації та державні структури, будь-хто зацікавлений може висловлювати свої думки та пропозиції.

— Ми віддані високим стандартам прозорості в процесі ухвалення рішень в Євро-союзі, — заявила Віце-президент Єврокомісії

Марго Валлстром, яка відповідає за інституційні відносини та комунікаційну стратегію. — Доступ до документів є важливим правом людей. І цими консультаціями ми починаємо дискусію щодо шляхів, якими можна цей доступ надати.

У своїй Зеленій книзі Єврокомісія дає оцінку нинішнім правилам щодо публічного доступу до документів і окреслює деякі можливі шляхи щодо покращення системи, гарантування людям ліпшого й полегшеного доступу до документів трьох головних інституцій ЄС та його агенцій.

Зелена книга Єврокомісії складається з двох головних частин. Перша містить аналіз того, як працює чинне регулювання. Друга — це власне міркування Комісії щодо можливих шляхів покращення доступу людей до документації Євросоюзу. □

Відбулася нарада з питань розвитку електронних бібліотек

У Брюсселі відбулася зустріч європейської експертної групи високого рівня з питань розвитку електронних бібліотек. Говорили про перспективи цієї сфери. У засіданні групи взяли участь представники British Library, Deutsche Nationalbibliothek, Federation of European Publishers та Google.

На думку експертів, справа потребує укладання масштабних угод між бібліотеками та власниками інтелектуальних прав. Але сьогодні бібліотеки витрачають багато часу на здобуття дозволів на публікації електронних версій документів. А часто вони навіть не намагаються цього зробити: важко визна-

чити осіб, яким належать права, або ж таких осіб надто багато.

2005 року Європейська Комісія ухвалила ініціативу «i2010», націлену на розвиток інформаційних технологій в ЄС. Одним з її елементів є стимулювання розвитку електронних бібліотек, оцифровування класичних творів європейської культури та електронного збереження старих та рідкісних документів. 2006 року Комісія ухвалила Рекомендацію з питань оцифрування та електронного збереження, що заохочувала держави — члени ЄС до активної діяльності у цьому напрямі. □

Найбільше заявок на домнене ім'я .eu надійшло з Німеччини.

Домен .eu вийшов у лідери

У квітні виповнився рік домену .eu. За цей час зареєстровано понад 2,5 мільйона домених імен. Домен став найпопулярнішим у Європі й сьомим за популярністю в світі.

— Лише за рік .eu став добре вкоріненою частиною європейського кіберпростору, — каже Комісар ЄС з питань інформаційного суспільства та медіа Вівіан Редінг. — Це добра ознака привабливості електронної комерції всередині ЄС.

Протягом року бажання отримати домнене ім'я .eu висловлювали громадяни та компанії з усіх 27 країн — членів Європейського Союзу. Але найбільше заявок надійшло з Німеччини — 31% від усієї кількості. Далі йдуть Велика Британія — 17% та Нідерланди — 12%.

Найбільш активно реєстрація імен .eu відбувалася в серпні 2006 року — тоді кожну секунду реєстрували 76 імен. □

Буде створено прикордонний підрозділ швидкого реагування

Євросоюз потерпає від напливу нелегальних мігрантів з Африки

Міністри внутрішніх справ Європейського Союзу дали «зелене світло» створенню морського прикордонного підрозділу швидкого реагування. Рішення ухвалене для боротьби з нелегальними мігрантами, які прибувають до країн ЄС морським шляхом.

Підрозділ швидкого реагування діятиме в складі прикордонної агенції Євро-союзу — Фронтексу. Заплановано, що він складатиметься близько з 450 експертів із країн — членів ЄС. Підрозділ буде готовий протягом п'яти днів прибути до будь-якої країни Союзу, що потребує екстреної допомоги на кордоні.

Участь у фінансуванні підрозділу візьмуть всі 27 членів Євросоюзу, а не лише ті, які мають кордони з третіми країнами. Віцепрезидент Єврокомісії Франко Фраттіні, який відповідає за питання юстиції та внутрішніх справ, назвав рішення про створення такого підрозділу «найкращим проявом європейської солідарності».

— Ми зробили важливі кроки для захисту зовнішніх водних кордонів на півдні, — додав міністр внутрішніх справ головуючої в ЄС Німеччини Вольфганг Шоб-

ле. — Вони покликані зупинити нелегальну міграцію, і ми маємо зробити це разом і злагоджено.

Головною метою є протистояння напливу нелегалів саме на воді — Середземномор'ї та Атлантиці. Торік було зафіксовано безпре-

**Лише до Іспанії 2006 року
прибула 31 тисяча нелегалів**

цедентну кількість африканців, які діставалися ЄС на малих суднах. Лише до Іспанії прибула 31 тисяча нелегальних мігрантів — ушестеро більше, ніж 2005-го. Потерпають також Італія та Мальта.

Один із найпоширеніших шляхів нелегалів — через іспанські Канарські острови. У лютому Фронтекс уже провів патрульну морську операцію «Гера III», в результаті якої на-

зад до африканських берегів повернули 1167 нелегалів.

З кінця травня Фронтекс розпочне регулярні патрулювання прибережних вод ЄС у районах, через які пливають до берегів Союзу нелегали. Створена 2005 року прикордонна агенція ЄС має зараз 20 літаків, майже 30 гелікоптерів, понад 100 катерів та інше обладнання.

Водночас у Брюсселі бачать вирішення проблеми нелегальної африканської міграції не лише в пильній охороні кордонів.

— Ми досягнемо успіху тільки тоді, коли допоможемо Африці покращити економічні та соціальні умови, — каже Комісар ЄС із питань розвитку Луї Мішель. — Щоб ніхто не був змушений залишати батьківщину через злидні.

За його словами, найближчі шість років ЄС має інвестувати 22 мільярди євро в програми боротьби з бідністю. Серед планів — створення центру зайнятості в Малі, який би надав легальні можливості для роботи африканцям у будівництві чи сільському господарстві в таких країнах як Франція чи Іспанія, але також і в державах Африки. □

Європол хоче більше повноважень

Європол оприлюднив свою першу доповідь про терористичну активність у 27 країнах — членах ЄС.

Згідно з документом, за підозрою в терористичній діяльності торік у 15 державах було заарештовано 706 осіб. Половина з них мають відношення до ісламських терористичних структур. «Тероризм не є новим явищем для ЄС. Однак у 21 столітті загроза, яку містить він для країн-членів, значно серйозніша, ніж будь-коли», — йдеться в заяві Європолу.

— Більшість атак поки що зводяться до завдання тільки матеріальної шкоди, і не мають на меті вбивати людей, — каже керівник Європолу Макс-Петер Ратцель. — Але попереджені теракти в Лондоні й Німеччині свідчать, що метою ісламських терористів можуть бути і людські жертви.

Торік влітку спецслужби Німеччини й Великої Британії заарештували осіб, які,

Головним завданням Європолу є боротьба з транскордонною злочинністю і тероризмом в ЄС.

як припускають, планували підірвати потяги й літаки трансатлантичних авіаліній. Водночас лише один теракт у грудні 2006-го мав трагічні наслідки: скоєний

баскськими сепаратистами вибух на парковці біля мадридського аеропорту забрав два життя.

Європол створили 1994 року. Його завданням є боротьба з транскордонною злочинністю й тероризмом в ЄС. Зараз Брюссель пропонує розширити повноваження агенції. Дати їй можливість займатися і кримінальними справами, не пов'язаними напряму з організованою злочинністю, а також надати Європолу більший доступ до різноманітних баз персональних даних.

— Нам не потрібна, наприклад, інформація про покупців супермаркету, — відповідає Макс-Петер Ратцель на закиди щодо можливого втручання Європолу в приватне життя громадян.

Шеф агенції пояснює, що більший доступ до персональних даних потрібен Європолу для боротьби з такими різновидами злочинності як дитяча порнографія, серійні вбивства або ж хуліганство під час спортивних подій. Адже часто вони мають міжнародний елемент. □

Ухвалено директиву з боротьби з повеннями

До боротьби зі стихією підштовхує глобальне потепління

Ставрос Дімас каже, що ризики повеней в наступні десятиліття зростатимуть.

За даними Єврокомісії, з 1998 року повені в Європі спричинили близько 700 смертей, півмільйона людей залишилися без житла. Матеріальні збитки оцінюють щонайменше в 25 мільйонів євро.

Нова директива вимагатиме від країн-членів визначити так звані повеневі ризики. Мають бути складені карти басейнів рік і

прилеглих районів, які перебувають в потенційних зонах затоплення.

— У наступні десятиліття ризики повеней та, відповідно, ймовірність завдання ними економічних збитків може в Європі зрости, — заявив Комісар ЄС із питань довкілля Ставрос Дімас. — Навіть якщо ми успішно обмежимо глобальне потепління збільшен-

Європейський Парламент затвердив так звану Директиву з оцінки та управління повеннями. Раніше її схвалила Рада ЄС. Директиву ініціювала 2006 року Європейська Комісія. Метою нового закону є попередження та обмеження повеней та їхнього руйнівного ефекту.

ням температури лише на два градуси, кліматичні зміни будуть відчутними. І кращими діями в цих умовах є дії попереджувальні.

На думку Брюсселя, превентивні заходи мають полягати в продуманому управлінні басейнами рік. Без цього, наприклад, все більше людей селитимуться в місцях, які є можливими зонами затоплення під час повеней. А це утруднює боротьбу зі стихійним лихом. Звісно, повені є явищем природним і попередити їх неможливо — але в ЄС хочуть звести їхні руйнівні наслідки до мінімуму.

Матеріальні збитки оцінюють щонайменше в 25 мільйонів євро

Повенева директива передбачає, що до 2011 року країни — члени Євросоюзу мають провести попередню оцінку повеневих ризиків в басейнах річок, які протікають тими країнами, і прилеглих до них районів. Для визначених протягом першого етапу зон потенційного затоплення до 2015 року мають бути складені плани з управління повеневи-ми ризиками. Передбачені цими планами заходи мають вести до зменшення можливості затоплення тієї чи іншої території. Місцеві адміністрації повинні чітко знати шляхи попередження шкоди від можливої повені, наприклад, обмежуючи індустріальну забудову та будівництво житла в потенційно небезпечних регіонах.

Якщо потенційна зона повеневого ризику розташована на кордоні двох чи більше держав, вони повинні координувати свої дії, аби проблеми не переходили від однієї до іншої. Вимогою директиви є й цілковита доступність оцінок повеневих ризиків та планів управління ними для широкої громадськості.

Директива також вимагає, щоб усі передбачені нею заходи (оцінка ризиків, складання планів тощо) повторювалися кожні шість років. □

В ЄС зросли викиди двоокисного вуглецю

Зпочатку 2005 року в Євросоюзі діє Європейська система торгівлі квотами на викиди CO₂ — двоокисного вуглецю. Учать у ній беруть близько 10 000 великих енергоємних підприємств. Система встановлює межі на викиди. Мета її — скоротити забруднення атмосфери і створити своєрідний «вуглецевий ринок» — заводи, які викидають вуглецю менше від встановленого для них рівня, можуть невикористану квоту продати або зберегти на майбутнє.

Оприлюднені в квітні попередні дані за 2006 рік свідчать однак про збільшення викидів в атмосферу від учасників системи. Порівняно з 2005-м підприємства, які беруть участь у ЄСТК, викинули на 1—1,5% CO₂ більше. Хоча все одно загальний обсяг викидів був нижчим, ніж дозволено квотами. А ті, хто забруднює довкілля менше, змогли непогано заробити. Нап-

риклад, угорський уряд в грудні минулого року продав близько 1 млн 200 тисяч так званих «європейських дозволів» (один дозвіл — одна тонна викидів) по 7,42 євро за кожен.

ЄСТК розрахована на два торговельних періоди — 2005—2007 та 2008—2012 роки. На нинішній першій стадії система розповсюджується на підприємства з виробництва тепла і енергії, нафтопереробні заводи та коксові печі, чорну металургію, виробництво цементних блоків, скла, цегли та фарфору, макулатури та паперу. Сумарно це близько 12 000 промислових установок.

Планується, що до 2010 року під цю схему підпадуть 45% всіх викидів вуглецю у ЄС. Зараз найбільшими «постачальниками» CO₂ в повітря Євросоюзу є Німеччина, Італія, Польща та Велика Британія. □

Визначено переможців журналістської премії ЄС

Італієць Фабріціо Гатті став цього року володарем першого призу премії «За різноманітність. Проти дискримінації», яку ЄС щорічно присуджує журналістам. Нагородою для нього буде подорож вартістю 4500 євро. Фабріціо Гатті написав статтю «Я був рабом у Пуглій», в якій розповів про експлуатацію іноземних працівників у цьому італійському регіоні.

Другим призом — подорожжю на суму 3000 євро — удостоєно угорського журналіста Міклоша Наржітай. Він написав про комплекси й стереотипи щодо циган. Третій приз (путівка на суму 2000 євро) присуджено бельгійці Петрі Сюверман за статтю про проблеми інтеграції в суспільство людей-аутистів. Цього року було також присуджено спеціальний молодіжний приз (у сумі 2500 євро) для журналістів, молодших 28 років, яким нагороджено фінку Хенну Хельне. Вона написала про так звану багатоскладову дискримінацію — за віком, статтю та етнічним походженням.

— Роль медіа у збільшенні поінформованості людей щодо цих важливих проблем неможливо перебільшити, — заявив з нагоди вручення призів Комісар ЄС з питань зайнятості, соціальних справ і рівних можливостей Володівір Спідла. — Ми маємо аплодувати

мужності й відданості цих журналістів своїй справі. Їхні статті підкреслюють нагальну потребу і надалі докладати зусилля для досягнення різноманітності у суспільстві.

Нагородою буде подорож вартістю 4500 євро

З лютого стартував новий конкурс на премію «За різноманітність. Проти дискримінації». Участь у ньому можуть взяти статті, опубліковані в будь-якій з 27 країн ЄС і надруковані з 1 січня по 30 вересня цього року. Причому вперше спеціальний приз буде присвячено Європейському року рівних можливостей для всіх. У статтях, які номінуватимуться на цей приз, має йтися про дискримінацію за расою або етнічним походженням, релігією чи вірою, віком, сексуальною орієнтацією або інвалідністю. □

— Роль медіа у збільшенні поінформованості людей щодо цих важливих проблем неможливо перебільшити, — заявив з нагоди вручення призів Комісар ЄС з питань зайнятості, соціальних справ і рівних можливостей Володівір Спідла.

Франко Фраттіні наголосив, що захист фундаментальних прав людини є зобов'язанням Європейського Союзу.

— Європейський Союз має конкретні зобов'язання щодо підтримки та поглиблення захисту фундаментальних прав, — заявив Віце-президент Європейської Комісії Франко Фраттіні, який відповідає за питання юстиції, свободи й безпеки. — І державні структури країн-членів, і структури громадянського суспільства зможуть скористатися цією програмою.

93,8 мільйона виділено на програму Фундаментальні права й громадянство

Протягом 2007—2013 років Європейський Союз витратить 93,8 мільйона євро на підтримку фундаментальних прав людини й участь громадян у демократичних процесах. У квітні Рада ЄС затвердила фінансування програми Фундаментальних прав і громадянства.

Вона має на меті культивувати повагу до фундаментальних прав та заохочувати громадян до активнішої участі в демократичному житті ЄС. Проекти, які фінансуватимуться в рамках програми, розвиватимуть громадянське суспільство, суспільний діалог, пропагуватимуть терпимість і краще міжкультурне розуміння в Європейському Союзі, боротимуться з расизмом, ксенофобією та антисемітизмом.

У рамках програми проводитимуться спеціальні акції Європейської Комісії, здій-

снюватимуться транснаціональні проекти, презентовані державними структурами, міжнародними або неурядовими організаціями. Програма передбачає співробітництво з правозахисними організаціями, такими як Рада Європи.

Участь у проектах програми зможуть взяти всі країни-члени та кандидати на вступ до ЄС, а також західнобалканські країни, які є учасниками процесу стабілізації та об'єднання у тому регіоні. □

Від стандартних упаковок хочуть відмовитися

Нова директива покликана урізноманітнити асортимент фасованих товарів

У травні Європейський Парламент має затвердити директиву ЄС, яка стосується стандартів пакування фасованих товарів. Ініційований Європейською Комісією закон фактично дерегулює ринок пакування. Брюссель сподівається, що таким чином будуть зняті перешкоди у торгівлі між країнами — членами ЄС.

Парадоксально, але в 1960-х роках різні національні правила розфасовки й пакування товарів були головною перешкодою на шляху до вільного їх руху всередині Європейського Співтовариства. І саме гармонізація законодавств дозволила ці бар'єри зняти, хоча водночас обмежила асортимент товарів, які можуть вільно рухатися між країнами Союзу. Тепер, коли єдиний ринок Євросоюзу давно й остаточно відбувся, Брюссель вирішив зняти обмеження на пакування фасованих товарів. Тим більше, що внесені протягом десятків років численні поправки зробили законодавство важким для виконання. До того ж, 2000 року Суд Європейських Співтовариств ухвалив: країна ЄС не має права відмовлятися від продукції іншої

країни-члена через те, що вона упакована в розміри, які не відповідають союзним стандартам. Зацікавлені в більшому асортименті й споживачі. Соціологічна служба Європейської Комісії — Євробарометр виявила,

Європарламент додав натуральну каву, масло, сіль, рис, пасту й молоко

що більшість населення в ЄС задоволене стандартними упаковками, але все ж хоче більшого різноманіття.

Отож 2004-го Єврокомісія ініціювала новий закон, запропонувавши залишити нинішні стандарти лише для вина, спиртів, розчинної кави та білого цукру.

Однак торік Європейський Парламент вніс до законопроекту зміни — розширив список товарів, які й далі пакуватимуть лише за стандартами всього ЄС. Додав туди ще натуральну каву, масло, сіль, рис, пасту й молоко — тобто товари першої необхідності. На думку европарламентарів, у нестандартних упаковках можуть заплутатися люди похилого віку та інваліди.

Зрештою, від Європейського Парламенту закон пішов на схвалення Ради міністрів ЄС. Вона запропонувала компроміс — поступове, протягом 5 років скасування стандартів пакування продуктів, додатково внесених у список Європейським Парламентом. Так само протягом 6 років мають скасувати стандарти щодо фасовки білого цукру. Також Рада ЄС пропонує регулярно досліджувати вплив нового закону на споживачів і зробити помітнішим маркування товарів.

Остаточне слово має сказати Європейський Парламент. Швидше за все він схвалить нову директиву. Однак має намір внести в закон умову перегляду його в разі, якщо нова практика шкодитиме інтересам споживачів. □

Роумінгові ціни в ЄС планують зменшити на 70%

Вже на наступний сезон літніх відпусток громадяни країн — членів Європейського Союзу можуть отримати від нього гарний подарунок — приблизно на 70% менші за нинішні роумінгові ціни. Зараз на останній стадії ухвалення перебуває проект Роумінгового регулювання ЄС.

Причому він передбачає, що після набуття законом чинності нові ціни запроваджуються автоматично — абонентам не потрібно буде укладати з операторами мобільного зв'язку нові контракти. Пропозиції щодо роумінгового законопроекту Європейська Комісія внесла ще в липні 2006 року. До цього знадобилося кілька років спроб аби домовитися з операторами мобільного зв'язку «по-доброму».

У квітні за законопроект проголосував індустріальний комітет Європейського Парламенту. У середині травня закон має ухвалити весь Європарламент, а в червні схвалити Рада ЄС.

— Політичної згоди щодо нижчих роумінгових тарифів досягнуто, — каже Комісар ЄС з питань інформаційного суспільства та медіа Вівіан Редінг. — Але під час законодавчої процедури надзвичайно важливо забезпечити, щоб усі споживачі в ЄС змогли користуватися нижчими роумінговими тарифами. Я застерігаю проти такого регулювання, при якому скористатися новими цінами могли б лише нові абоненти.

Саме це питання — чи існуючі абоненти атоматично переходять на нові ціни, чи мають придбати новий пакет із нижчими тарифами — залишається одним із найдис-

Вівіан Редінг вважає, що новими роумінговими тарифами мають користуватися і вже зареєстровані абоненти.

кусійніших. Іншим є власне розмір тарифів. Зараз пропозиції Єврокомісії, Європарламенту і Ради ЄС є різними. Для вихідних мобільних дзвінків в інші країни ЄС — від 40 до 52 євроцентів за хвилину, для вхідних — 15–22 євроценти. Оператори ж мобільного зв'язку наполягали на ціні за вихідні дзвінки 0,65 євроцентів, а за вхідні — 0,35 євроцентів. □

Французький Страсбург — одна зі столиць Об'єднаної Європи. Там розташовано Європейський Парламент. Інколи європейську символіку пропагують у Страсбурзі і в такий от спосіб.

Водіям покращили життя

У ЄС набрало чинності нове законодавство щодо соціального захисту професійних водіїв. Відтепер вони не можуть перебувати за кермом більше, ніж 56 годин на тиждень — досі в деяких країнах можна було «рулити» навіть 74 години. Крім того, щодня водії повинні мати не менше 9 годин безперервного відпочинку (раніше було 8 годин), а через кожні два тижні мають отримувати дві доби для відпочинку (до цього — 45 годин).

Законодавство щодо нових соціальних стандартів для професійних водіїв було ухвалено у грудні 2005 року. □

Баланс позитивний

184 000 нових робочих місць було створено в Європейському Союзі протягом першого кварталу 2007 року. Це на 30% більше, ніж за останній квартал 2006 року. Такі дані оприлюднив Європейський фонд за покращення життя та умов праці.

Причому 29% від усіх нових робочих місць було створено у Великій Британії — переважно в секторі роздрібної торгівлі. На другому місці Польща — там нові місця створюються в основному в поліції та вугільній промисловості.

Водночас 132 700 робочих місць було скорочено. Найбільше в Чехії, Франції, Великій Британії, Італії та Німеччині. Разом ці п'ять країн нараховують 77,5% усіх утрачених робочих місць. □

ЄС допомагає найбільше

Європейський Союз залишається світовим лідером щодо допомоги країнам, які розвиваються. Про це свідчить доповідь Організації економічної співпраці та розвитку.

Торік Європейська Комісія та держави — члени ЄС разом виділили на таку допомогу 48 мільярдів євро, що складає 57% всієї світової допомоги біднішим країнам. На кожного європейця щорічно припадає близько 100 євро подібної підтримки. У США та Японії ця цифра становить, відповідно 53 та 69 євро на одну особу.

Серед держав — членів ЄС найбільшу частину своїх доходів виділяють Швеція (1% від ВВП), Данія, Нідерланди та Люксембург (понад 0,8% від ВВП). □

Відкрито першу промислову сонячну електростанцію

В іспанській Севільї відкрито першу в Європі промислову сонячну електростанцію, побудовану за фінансового сприяння ЄС. Її потужність 11 МВт, електростанція має виробляти 23 ГВт-годин електроенергії на рік. Це — річна потреба в забезпеченні електроенергією 10 тисяч жителів.

Така станція дає можливість уникнути викидів в атмосферу 16 тис. тонн CO₂ щорічно.

Вона складається з 624 рухомих дзеркал (геліостатів), кожне площею в 120 кв. метрів, розташованих на вежі висотою 115 метрів. В ній знаходиться парова турбіна.

Вартість будівництва становила 35 мільйонів євро, 5 мільйонів із яких профінансовано Єврокомісією. Станцію будували з 1 липня 2001-го до 31 грудня 2005-го. □

Зросли обсяги будівництва

Протягом 2006 року обсяги будівництва в Євросоюзі зросли на 9,2%. Про це свідчать дані Євростату. Найвищі темпи зростання було зафіксовано в Польщі (57,1%), Чехії (32,5%), Словенії (31%), Німеччині (30,7%), Румунії (28,6%) та Словаччині (25,6%).

Знизилися обсяги будівництва тільки у Португалії — на 6,6%. □

Данці є самими щасливими в ЄС

Мешканці Данії більше за інших в Євросоюзі вважають себе щасливими людьми. Такий результат опитування, проведеного Кембріджським університетом. Респондентів просили оцінити рівень свого щастя за десятибальною шкалою. Данці поставили 8,3. На другому місці інша скандинавська країна — Фінляндія — 8,1.

Цікаво, що унизу таблиці перебувають середземноморські держави.

— Уявлення про те, що щасливі люди живуть на берегах Середземного моря, виявилось хибним! — каже Луїза Коррадо, яка очолювала дослідження.

Керівник туристичної фірми «Дивовижний Копенгаген» Ларс Йоргенсен пояснює щасливість данців тим, що в країні є гарний баланс між роботою і родиною, а також між містом і селом.

— Ми маленька країна, і у нас немає великої економічної різниці між багатими й бідними, — каже він. □

Читайте в наступному номері: • Шенгенський візовий простір наближається до українських кордонів; • Євросоюз готується до чергового саміту

Словаччина

До Євросоюзу приєдналася 1 травня 2004 року.
Межує з Чехією, Австрією, Польщею, Угорщиною та Україною.

У країні проживає 5,38 мільйона осіб. 86% населення є за національністю словаками. Найпоширеніша релігія — католицизм (близько 70% віруючих).

Главою держави у Словаччині є президент, якого обирають загальним прямим голосуванням на 5-річний термін. Більша частина виконавчих повноважень покладена на прем'єр-міністра, який зазвичай є лідером партії або коаліції партій, які отримали більшість на виборах. Вищим законодавчим органом країни є 150-місна однапалатна Народна Рада. Виборча система — пропорційна.

Словаччина — дуже мальовнича країна. Гори, низини, каньйони, озера, печери, ліси й луки надають їй природної неповторної краси. В Україні добре відомі й популярні словацькі гірські курорти. Смачною є словацька кухня — різноманітні супи, каші, варені й тушковані овочі, смажене й копчене м'ясо, молочні продукти.

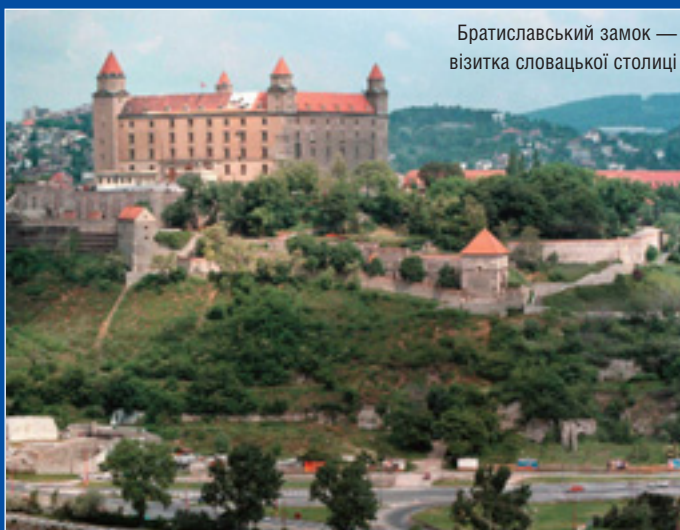
Місто Кошице неподалік українського кордону

Вид на Дунай із Братиславського замку

Братиславський замок —
візитка словацької столиці

Збір винограду в селі
Пезінок біля Братислави